

Strategia Rozwoju Gminy Stara Błotnica

opracowana przez:

PPUH „BaSz”

przy współpracy

Urzędu Gminy Stara Błotnica

Stara Błotnica 2004

SPIS TREŚCI

Spis treści	str.	2
I. Założenia i cel opracowania Strategii Rozwoju Gminy	str.	5
1.1. Historia gminy Stara Błotnica	str.	5
1.2. Informacje ogólne o gminie	str.	6
1.3. Położenie i środowisko przyrodnicze gminy	str.	7
1.4. Samorząd Gminy	str.	7
1.5. Działalność samorządu gminy w latach 1996-2003	str.	10
II. Diagnoza stanu sfery społecznej	str.	14
2.1. Ludność	str.	14
2.2. Oświata	str.	16
2.3. Służba zdrowia	str.	19
2.4. Mieszkalnictwo	str.	20
2.5. Kultura	str.	21
2.6. Opieka społeczna	str.	23
2.7. Bezpieczeństwo publiczne	str.	24
2.8. Sport, turystyka, rekreacja	str.	26
2.9. Aktywność społeczna	str.	26
III. Diagnoza stanu infrastruktury technicznej	str.	27
3.1. Zaopatrzenie w wodę	str.	27
3.2. Kanalizacja	str.	28
3.3. Sieć gazownicza	str.	28
3.4. Zaopatrzenie w ciepło	str.	29
3.5. Energetyka	str.	29
3.6. Gospodarka odpadami	str.	30
3.7. Komunikacja	str.	30
3.8. Telefonizacja	str.	32
IV. Diagnoza stanu sfery gospodarczej	str.	33
4.1. Przemysł	str.	33
4.2. Rolnictwo i leśnictwo	str.	33
4.3. Aktywność gospodarcza mieszkańców gminy	str.	37
4.3.1. Handel	str.	39
4.3.2. Usługi	str.	39
4.3.3. Gastronomia	str.	39
4.4. Banki	str.	40
4.5. Struktura zatrudnienia	str.	40

V. Diagnoza stanu środowiska	str. 42
5.1. Ochrona powietrza	str. 42
5.2. Ochrona wód	str. 44
5.3. Ochrona przyrody	str. 45
5.4. Eksploatacja złóż kopalin	str. 46
VI. Raporty z „Sesji Planowania Strategicznego”	str. 48
6.1. Raport z Sesji Planowania Strategicznego	str. 48
VII. Analiza zasobów gminy	str. 57
VIII. Misja oraz cele strategiczne i cele operacyjne Gminy	str. 60
IX. Optymalne kierunki rozwoju gminy	str. 74
9.1. Sfera społeczna	str. 76
9.2. Infrastruktura techniczna	str. 76
9.3. Sfera gospodarcza	str. 77
9.4. Ekologia	str. 77
X. Harmonogramy realizacyjne najważniejszych zadań	str. 79
XI. Zestawienie oczekiwanych efektów długofalowych realizacji strategii	str. 80

CZEŚĆ II

Plan zadań Gminy Stara Błotnica do roku 2019	str. 102
--	----------

ZAŁOŻENIA I CEL OPRACOWANIA STRATEGII ROZWOJU GMINY

Opracowanie *Strategii Rozwoju Gminy* jest niezwykle ważnym elementem stworzenia jak najbardziej korzystnego planu strategicznego umożliwiającego rozwój gminy. Gminy posiadają swoje własne plany rozwojowe odpowiadające poszczególnym sferom życia społecznego. Jak jednak określić priorytetowość spraw. W tym właśnie pomaga proces planowania strategicznego. Należy zapoznać się dokładnie z aktualnym stanem posiadania gminy, przeprowadzić dogłębną analizę mocnych i słabych jej stron oraz zdefiniować wynikające z nich szansę, a także zagrożenia. Wnioski z takiej analizy powinny stanowić punkt wyjścia do racjonalnego planu strategicznego.

Właściwie większość gmin boryka się z brakami we własnym budżecie oraz z problemami pozyskania środków na nowe inwestycje. *Strategii Rozwoju* pozwoli ocenić, które inwestycje są najważniejsze, w jaki sposób ulokować dostępne środki, aby te uzyskały jak największą efektywność. Kolejność i zakres wdrażania poszczególnych założeń nie może być sferą nacisku różnych grup. Stworzony program określi obszary priorytetowe oparte na mocnych stronach gmin.

Aby proces wdrażania mógł być możliwie jak najbardziej zbliżony do oczekiwań mieszkańców gminy potrzebna jest szeroka konsultacja społeczna. Ponieważ to właśnie znajomość potrzeb, problemów gminy oraz doświadczenie jest najcenniejszym źródłem informacji o potrzebach. Proces wdrażania planu rozwiązań wymaga stałego monitoringu działań. Dzięki temu możliwe są szybkie korekty i ewentualne zmiany planu działania.

I. GMINA STARA BŁOTNICA

1.1. Historia Gminy Stara Błotnica

Z dostępnych dokumentów historycznych można wywnioskować, że Błotnica istniała już we wczesnym średniowieczu. Źródła podają (dokument księcia mazowieckiego Bolesława Konradowica), że w 1237 roku dokonano sprzedaży wsi przez Boguszę z Błotnicy klasztorowi bożogrobców miechowskich. W XIV wieku istniała już parafia w Błotnicy – była największą parafią w regionie, liczyła 400 osób. Dalszy znaczący rozwój terenu obecnej gminy dokonał się w XV wieku za sprawą przebiegu przez Wyśmierzyce toruńsko-lwowskiego szlaku handlowego. Przez ostatnie dwa wieki obszar gminy należał do Ziemi Radomskiej, która stanowiła teren wielowiekowego sąsiedztwa oraz wpływów kultur – Mazowsza i Małopolski. W okresie nasilonej ekspansji osadniczej granicę pomiędzy nimi stanowiła rzeka Radomka. Teren Puszczy Radomskiej to zasięg etnograficzny tradycyjnej kultury mazowieckiej, a co z a tym idzie również jej gwary (mazowizmy).

Granice powiatu radomskiego bywały różne. W 1866 roku utworzono gubernie radomską, składającą się z 22 powiatów. Błotnica wchodziła w skład powiatu radomskiego i obejmowała 16 927 morgów (9 476 ha) oraz liczyła 4 026 mieszkańców. Była więc czwartą co do wielkości powierzchni, a piątą co do ilości ludności gminą w powiecie. W okresie międzywojennym Błotnica znalazła się w województwie kieleckim. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 listopada 1955 roku utworzyło powiat białobrzegi. Błotnica weszła w jego skład jako gromada, a z dniem 01 stycznia 1973 roku jako gmina (gromady zostały zlikwidowane). Od 1975 roku gmina Stara Błotnica była jedną z 63 gmin nowopowstałego województwa radomskiego. Od 1 stycznia 1999 roku gmina Stara Błotnica należy administracyjnie do powiatu białobrzegi (w obecnym województwie mazowieckim i subregionie radomskim).

W Starej Błotnicy znajduje się słynne Sanktuarium Maryjne Ziemi Radomskiej z kultem Cudownego Obrazu Matki Bożej Pocieszenia. Powstało ono na mocy dekretu biskupa Jana Kantego Lorka z 25 lutego 1963 roku. Papież Paweł IV zezwolił na koronację Madonny, której 21 sierpnia 1977 roku dokonali: ks. kardynał Karol Wojtyła, ks. arcybiskup Bronisław Dąbrowski i ks. biskup Piotr Gołębiowski, wraz z biskupami pomocniczymi i liczną grupą pielgrzymów. Była to ostatnia koronacja obrazu jakiej dokonał ks. kardynał przed powołaniem na tron papieski.

1.2. Informacje ogólne o gminie

Gmina Stara Błotnica należy do powiatu białobrzeskiego (od 1 stycznia 1999 roku), na który składają się również gminy: Białobrzegi (miasto – gmina), Wyśmierzyce (miasto – gmina), Stromiec, Promna, Radzanów. Sąsiaduje z gminami: Białobrzegi, Promna, Jedlińsk, Przytyk, Radzanów.

Gmina znajduje się w południowej części województwa mazowieckiego, należy do subregionu radomskiego. Gmina Stara Błotnica zajmuje powierzchnię 96 km², w tym 84% stanowią użytki rolne, a zaledwie około 9% lasy i tereny zalesione. Gminę zamieszkuje 5 239 osób (dane z 2003 roku). Pod względem obszarowym gmina zajmuje trzecie, a pod względem liczby ludności czwarte miejsce w powiecie. Na gminę składają się 23 sołectwa (25 miejscowości).

Gmina Stara Błotnica posiada bardzo dobry system wodociągowy oraz kompleksową sieć telefoniczną. Na tym terenie funkcjonują 4 szkoły podstawowe i 2 gimnazja zlokalizowane w większych osadach, przedszkole, gminna biblioteka publiczna w Starej Błotnicy z filią w Starym Goździe, gminny ośrodek zdrowia. Rozwija się działalność usługowo - handlowa oraz usługowo - produkcyjna. Duża jej część związana jest z rolniczym charakterem gminy.

1.3. Położenie i środowisko przyrodnicze gminy

Gmina Stara Błotnica położona jest w obrębie dwóch jednostek fizjograficznych:

- Równina Kozienicka na wschodzie (część makroregionu Nizin Środkowo – Mazowieckich) zajmuje $\frac{3}{4}$ powierzchni gminy. Wysoczyzna pochylona jest ku Radomce w kierunku południowym (wysokość 135 – 150 m n. p. m.), i rozcięta jest doliną rzeki Tymianki oraz rowami melioracyjnymi.
- Równina Radomska część zachodnia gminy, zajmuje $\frac{1}{4}$ jej obszaru. Rzeźba terenu bardziej urozmaicona. Przeważające nachylenia w granicach w 2 - 5% przecięta jest doliną rzeki Pierzchnianki (wysokość względna 10 do 25 metrów), płynąca w kierunku północno – wschodnim.

Średnia roczna temperatura wynosi + 7,7 °C, ilość opadów w granicach 512 mm, a długość okresu wegetacyjnego około 210 dni.

1.4. Samorząd Gminy

W wyniku wyborów samorządowych do Rady Gminy kadencji 2002 –2006 weszły następujące osoby:

1. Ćwiek Stanisław
2. Dygant Zbigniew
3. Jesionek Roman
4. Jurczak Tomasz
5. Kacprzyk Zbigniew
6. Karasek Paweł
7. Kucharczyk Piotr
8. Kucharczyk Andrzej
9. Popowicz Roman

10. Starosta Stanisław
11. Suwalski Zygmunt
12. Szczepanowski Leszek
13. Stępień Jadwiga
14. Świniarski Marek
15. Świniarski Zenon

Wójt Gminy Stara Błotnica – Stanisław Białkowski – wybrany w wyborach bezpośrednich w dniu 27.10.2002 roku.

Sekretarz Gminy Stara Błotnica – Sobieraj Stanisław

Skarbnik Gminy Stara Błotnica - Lubecka-Zgiep Beata

Rada Gminy Stara Błotnica w dniu 30.12.2002 roku powołała następujące komisje:

Komisja Rewizyjna w składzie:

1. Jesionek Roman – Przewodniczący Komisji
2. Starosta Stanisław
3. Kucharczyk Piotr
4. Kucharczyk Andrzej
5. Karasek Paweł

Komisja Budżetu, Finansów i Gospodarki Mieniem Komunalnym w składzie:

1. Starosta Stanisław – Przewodniczący Komisji
2. Karasek Paweł
3. Suwalski Zygmunt
4. Świniarski Marek
5. Świniarski Zenon

Komisja Gospodarki Przestrzennej, Urbanistyki, Inwestycji i Gospodarki Komunalnej w składzie:

1. Ćwiek Stanisław – Przewodniczący Komisji
2. Popowicz Roman
3. Stępień Jadwiga
4. Suwalski Zygmunt
5. Dygant Zbigniew

Komisja Kultury, Oświaty, Pomocy Społecznej i Porządku Publicznego w składzie:

1. Stępień Jadwiga – Przewodnicząca Komisji
2. Świniarski Marek
3. Popowicz Roman
4. Świniarski Zenon
5. Jurczak Tomasz

1.5. Działalność samorządu gminy w latach 1996 – 2003

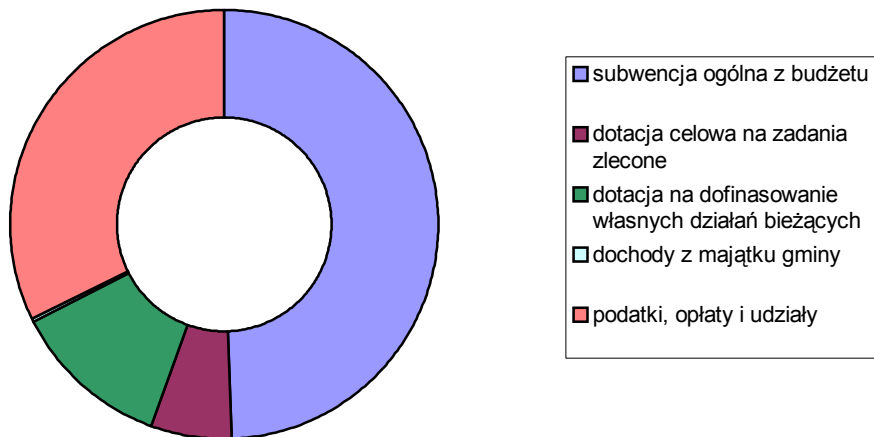
W rozdziale tym zostaną przedstawione działania samorządu gminy Stara Błotnica. W powyższych zestawieniach zwrócono uwagę na budżet gminy, jego dochody oraz główne inwestycje.

DOCHODY

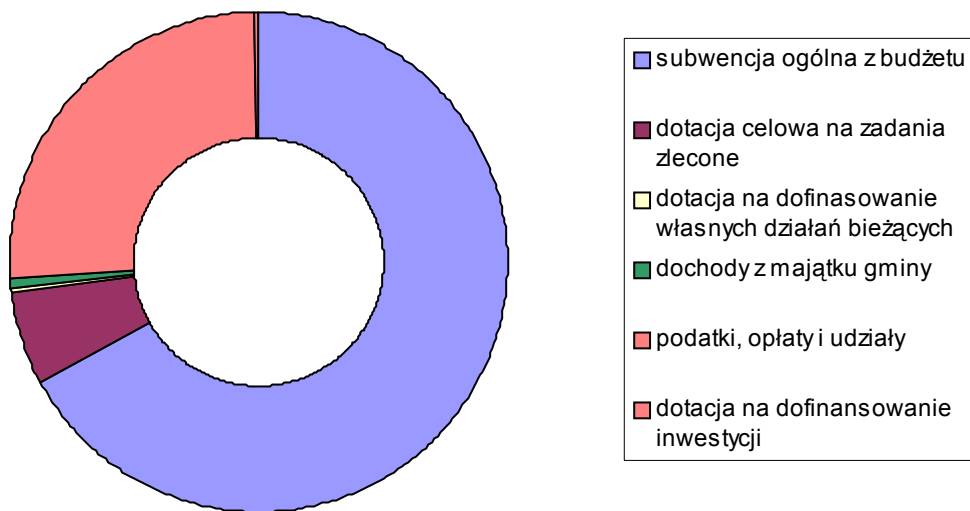
L.P	Źródła pochodzenia	1996	%	1997	%	1998	%
1.	Subwencja ogólna z budżetu	2.000.104	49,38	2.010.312	47,65	2.303.929	52,07
2.	Dotacja celowa na zadania zlecone	250.450	6,18	272.856	6,47	334.895	7,57
3.	Dotacja na dofinansowanie własnych zadań bieżących	487.300	12,3	565.543	13,40	304.030	6,87
4.	Dotacja na dofinansowanie inwestycji	-	-	-	-	4.034	0,09
5.	Dochody z majątku gminy	11.800	0,30	22.988	0,54	14.346	0,32
6.	Podatki i opłaty i udziały	1.300.450	32,11	1.347.509	31,94	1.463.328	33,08
	RAZEM	4.050.104	100	4.219.208	100	4.424.562	100

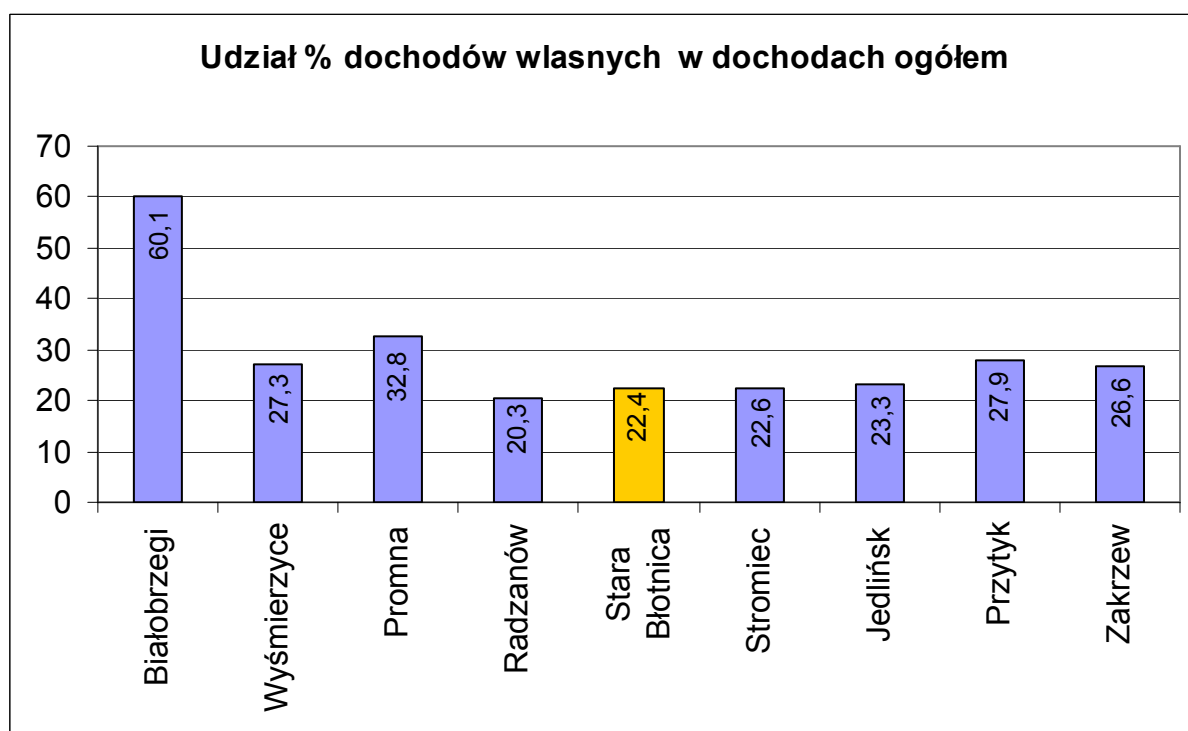
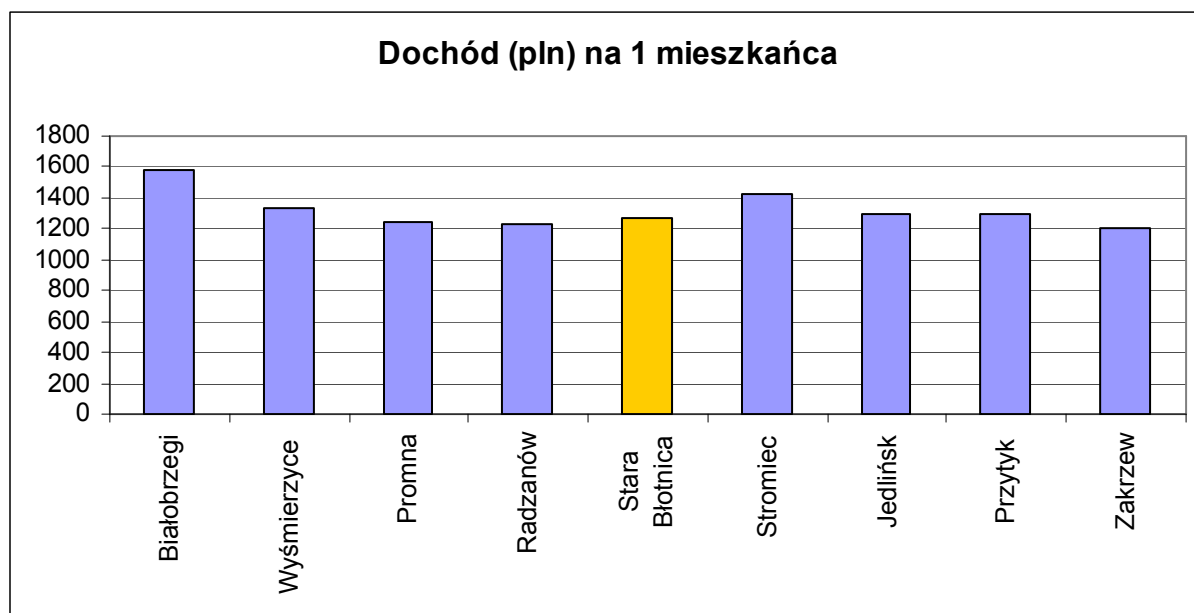
L.P	Źródła pochodzenia	1999	%	2000	%	2001	%
1.	Subwencja ogólna z budżetu	2.918.073	58,41	3.390.191	60,89	3.998.588	65,41
2.	Dotacja celowa na zadania zlecone	391.126	7,83	428.305	7,69	493.683	8,08
3.	Dotacja na dofinansowanie własnych zadań bieżących	80.056	1,60	248.226	4,46	43.635	0,71
4.	Dotacja na dofinansowanie inwestycji	-	-	15.750	0,28	19.551	0,32
5.	Dochody z majątku gminy	19.508	0,39	26.517	0,48	76.556	1,25
6.	Podatki, opłaty i udziały	1.587.380	31,77	1.458.757	26,20	1.481.288	24,23
	RAZEM	4.996.143	100	5.567.746	100	6.113.301	100

Struktura dochodów budżetu gminy - 1996 rok

Struktura dochodów budżetu gminy - 2003 rok

L.P	Źródła pochodzenia	2002	%	2003	%	2004 plan	%
1.	Subwencja ogólna z budżetu	4.512.532	67,87	4.833.551	66,84	5.285.484	64,86
2.	Dotacja celowa na zadania zlecone	468.723	7,05	454.423	6,28	210.233	2,58
3.	Dotacja na dofinansowanie własnych zadań bieżących	82.385	1,24	12.442	0,17	-	-
4.	Dotacja na dofinansowanie inwestycji	4.902	0,07	10.700	0,16	-	-
5.	Dochody z majątku gminy	9.161	0,14	43.680	0,60	58.044	0,71
6.	Podatki, opłaty i udziały	1.570.722	23,63	1.876.296	25,95	2.595.454	31,85
	RAZEM	6.648.425	100	7.231.092	100	8.149.215	100

* wg danych Urzędu Gminy Stara Błotnica

WYDATKI

1996			1997		
Dział	Kwota	%budżet	Dział	Kwota	%budżet
40	53.000	1,31	40	165.156	3,68
50	100.000	2,47	74	18.000	0,40
79	112.700	2,78	79	415.000	9,25
Razem	265.700	7,87		598.156	13,3

Główne inwestycje i zakupy inwestycyjne finansowane z budżetu gminy w roku 1996:

- budowa dróg – 100.000
- budowa wodociągów – 53.000
- szkoły - 112.700

Główne inwestycje i zakupy inwestycyjne finansowane z budżetu gminy w roku 1997:

- budowa wodociągów – 165.156
- rozbudowa OSP Kobylnik – Kaszów – 18.000

1998			1999		
Dział	Kwota	%budżet	Dział	Kwota	%budżet
40	50.182	1,15	40	4.359	0,09
74	22.034	0,51	50	141.420	2,95
79	306.776	7,06	79	136.225	2,84
85	7.114	0,16	74	27.000	0,56
91	60.804	0,16	91	21.711	0,45
Razem	392.910	9,04		330.715	6,89

Główne inwestycje i zakupy inwestycyjne finansowane z budżetu gminy w roku 1998:

- budowa wodociągów – 50.182
- budowa OSP Kaszów – 22.034
- rozbudowa szkoły w Błotnicy - 306.776
- zakup EKG dla Ośrodka Zdrowia - 7.114
- zakup komputera dla Urzędu Gminy - 6.804

Główne inwestycje i zakupy inwestycyjne finansowane z budżetu gminy w roku 1999:

- budowa wodociągów – 4.359
- droga Kiełbów - 141.420
- szkoła Siekluki, Błotnica - 136.225
- rozbudowa remizy - 27.000
- komputer, parking przy cmentarzu - 21.711

2000			2001		
Dział	Kwota	%budżet	Dział	Kwota	%budżet
40	45.951	0,81	600	30.000	0,49
50	137.000	2,43	750	7.000	0,11
79	241.999	4,29	801	235.000	3,86
91	18.801	0,33			
Razem	443.751	7,86		272.000	4,46

Główne inwestycje i zakupy inwestycyjne finansowane z budżetu gminy w roku 2000:

- budowa wodociągów Kadłubek – 45.951
- drogi - 137.000
- szkoła Siekluki - 24.199
- centralka automatyczna, kserokopiarka, program komputerowy – 18.801

Główne inwestycje i zakupy inwestycyjne finansowane z budżetu gminy w roku 2001:

- droga Kielbów - Siekluki - 30.000
- komputer, drukarka, oprogramowanie – 7.000
- rozbudowa szkoły Siekluki, boisko Błotnica – 235.000

2002			2003		
Dział	Kwota	%budżet	Dział	Kwota	%budżet
750	5.000	0,07	010	41.400	0,53
801	293.008	4,37	600	330.000	4,25
754	16.000	0,24	754	62.000	0,8
754	5.746	0,09	750	10.000	0,13
			801	78.464	1,01
			700	9.000	0,12
Razem	319.754	4,77		530.864	6,84

Główne inwestycje i zakupy inwestycyjne finansowane z budżetu gminy w roku 2002:

- komputer – 5.000
- rozbudowa szkoły Siekluki – 293.008
- samochód dla policji - 16.000
- OSP Kaszów - 5.746

Główne inwestycje i zakupy inwestycyjne finansowane z budżetu gminy w roku 2003:

- wodociągi - 41.400
- drogi - 330.000
- OSP - 62.000
- dwa komputery - 10.000
- termomodernizacja szkół - 78.464
- opracowanie koncepcji oczyszczalni ścieków - 9.000

2004 plan		
Dział	Kwota	%budżet
600	474.000	6,03
700	20.000	0,25
750	18.000	0,23
754	15.000	0,19
801	29.000	0,37
900	12.000	0,001
Razem	568.000	7,07

Główne inwestycje i zakupy inwestycyjne finansowane z budżetu gminy planowane na rok 2004:

- drogi - 474.000
- działka pod oczyszczalnię ścieków - 20.000
- osieciowanie, zakup komputera - 18.000
- rozbudowa OSP - 15.000
- szkoły - 29.000
- rurociągi gazowe - 12.000

II DIAGNOZA STANU SFERY SPOŁECZNEJ

2.1. Ludność

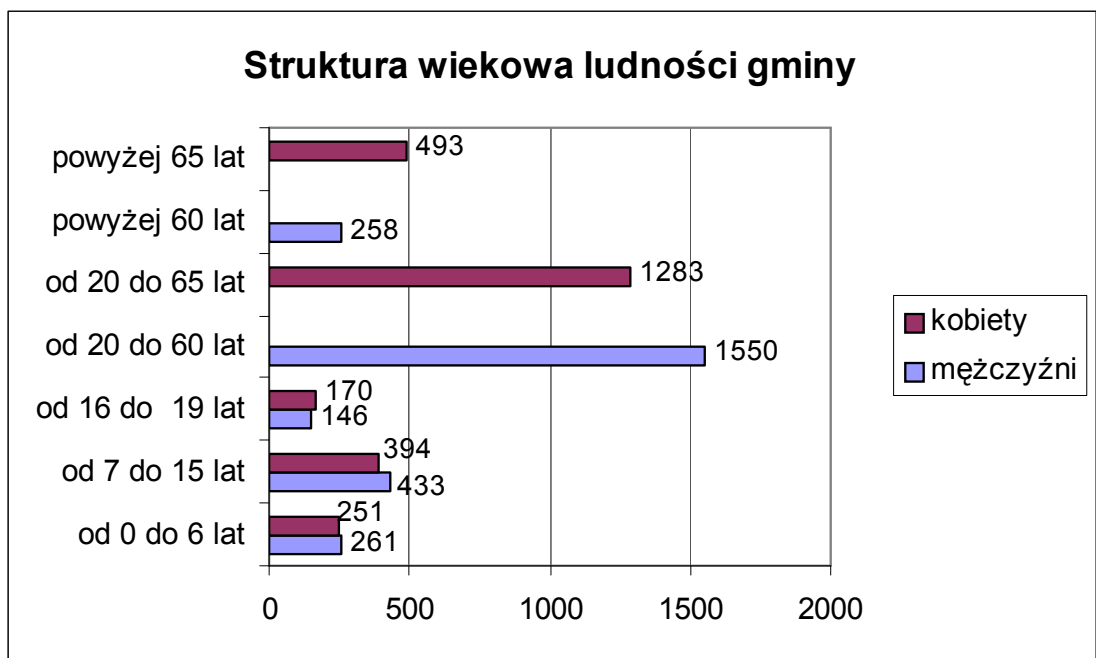
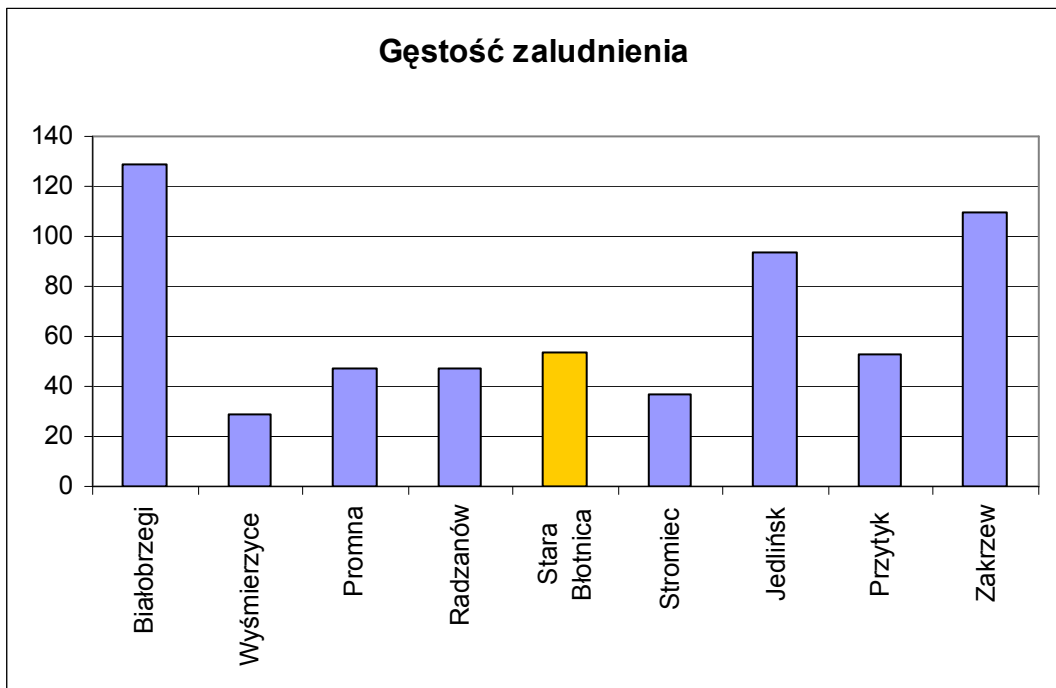
Gmina Stara Błotnica (stan na 31.12.2003 r.) liczy 5239 mieszkańców, gęstość zaludnienia wynosi 54,6 osób/km². Gmina jest obszarem zrównoważonego obszaru demograficznego: dodatni i zwiększający się przyrost naturalny (wskaźnik jeden z wyższych w gminach subregionu radomskiego). Na obszarze gminy ludność rozłożona jest w miarę równomiernie, zaznacza się jednak tendencja zwiększenia liczby mieszkańców w miejscowościach będących w zasięgu bezpośredniej obsługi i oddziaływania trasy ekspresowej nr 7 (sołectwa Stary Gózd, Siekluki, Nowy Gózd, Żdzary, Kielbów Stary i Kielbów Nowy).

Ruch naturalny ludności gminy w latach 1990-2003:

Rok	Ogólna liczba ludności	Zgony	Zameldowania na pobyt stały	Wymeldowania	Urodzenia	Małżeństwa
1990	4502	58	60	89	90	60
1991	4591	56	77	77	91	66
1992	4698	57	87	78	93	59
1993	4819	55	98	80	108	58
1994	4954	61	107	78	98	69
1995	5067	56	84	40	99	61
1996	5097	56	56	67	88	56
1997	5145	49	127	56	65	44
1998	5150	63	94	78	85	46
1999	5178	53	132	61	66	50
2000	5199	62	96	45	76	59
2001	5227	58	83	44	86	46
2002	5246	57	54	43	72	41
2003	5239	67	77	50	71	64

* wg danych Urzędu Gminy Stara Błotnica

Liczba mieszkańców gminy Stara Błotnica systematycznie rośnie. Tendencja ta wynika z dodatniego przyrostu naturalnego oraz wzrostem zameldowań na pobyt stały.

Liczbę ludności w poszczególnych sołectwach (stan na 31.12.2003) przedstawia tabela:

Lp.	Sołectwo	Liczba mieszkańców
1.	Chruściechów	160
2.	Czyżówka	167
3.	Grodzisko	68
4.	Jakubów	111
5.	Kaszów	258
6.	Nowy Kadłubek	113
7.	Nowy Kielbów	436
8.	Nowy Gózd	180
9.	Pierzchnia	290
10.	Ryki	126
11.	Siemiradz	142
12.	Stara Błotnica	285
13.	Stare Siekluki – Pągowiec	527
14.	Stare Żdźary	351
15.	Stary Gózd	372
16.	Stary Kadłub	313
17.	Stary Kadłubek	201
18.	Stary Kielbów	175
19.	Stary Kobylnik	269
20.	Stary Osów	209
21.	Stary Sopot	102
22.	Tursk-Łępin	267
23.	Żabia Wola	117
	RAZEM	5239

* wg danych Urzędu Gminy Stara Błotnica

Struktura wiekowa ludności w latach 1990 – 2003

Wiek Płeć	0-6		7-15		16-19		20-65	20-60	pow.65	pow.60	Razem		
	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M+K
1990	287	307	385	363	105	80	1218	949	295	513	2290	2212	4502
1995	348	309	417	441	140	116	1367	1081	298	550	2570	2497	5067
2000	307	261	427	434	152	147	1460	1190	287	533	2633	2566	5199
2001	289	263	433	418	152	154	1486	1232	271	529	2631	2596	5227
2002	269	267	442	405	150	156	1515	1267	265	510	2641	2605	5246
2003	261	251	433	394	146	170	1550	1283	258	493	2648	2591	5239

* wg danych Urzędu Gminy Stara Błotnica

Wskaźnik udziału ludności w wieku produkcyjnym aktywnej zawodowo wynosi 78%, wskaźnik zatrudnienia 67,5%, a stopa bezrobocia 13,7% (dane wg Narodowego Spisu Powszechnego 2002, GUS).

2.2. Oświata

Na terenie gminy Stara Błotnica funkcjonują gminne placówki oświatowe:

- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Starej Błotnicy
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Biskupa Jana Chrapka w Starych Sieklukach
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza w Kaszowie
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Starym Goździe

oraz 2 gimnazja:

- Publiczne Gimnazjum w Starej Błotnicy
- Publiczne Gimnazjum w Starym Goździe

Liczbę uczniów w poszczególnych latach szkolnych przedstawia tabela:

Rok szkolny	SP w Starej Błotnicy	SP w Starych Sieklukach	SP w Kaszowie	SP w Starym Goździe	Gimnazjum w Starej Błotnicy	Gimnazjum w Starym Goździe	RAZEM
1990/91	228	191	164	194	-	-	777
1991/92	232	220	158	202	-	-	812
1992/93	231	215	164	218	-	-	828
1993/94	236	210	158	230	-	-	834
1994/95	238	209	153	247	-	-	847
1995/96	238	202	155	245	-	-	840
1996/97	229	207	142	250	-	-	828
1997/98	218	203	144	255	-	-	820
1998/99	212	207	149	254	-	-	822
1999/00	212	166	147	212	67	38	842
2000/01	204	135	120	164	138	74	835
2001/02	207	156	123	180	195	105	966
2002/03	207	161	118	198	188	102	974
2003/04	194	155	125	186	174	100	934

* wg danych Urzędu Gminy Stara Błotnica

Kwalifikacje kadry pedagogicznej w latach 1990 – 2003 przedstawia tabela:

Rok szkolny	Liczba nauczycieli			Poziom wykształcenia					
	Szkoły	Przedszkola	razem	dr	mgr	WZ	SN	SP	SZ
1990/91	49	5	54	-	8	1	33	12	-
1991/92	51	5	56	-	12	2	32	8	1
1992/95	51	5	56	-	13	3	32	8	-
1993/94	54	5	59	-	16	2	33	8	-
1994/95	56	5	61	-	17	4	35	5	-
1995/96	57	5	62	-	20	3	34	5	-
1996/97	60	5	65	-	27	4	24	4	-
1997/98	60	5	65	-	34	11	17	3	-
1998/99	62	5	67	-	42	14	9	2	-
1999/00	78	5	83	-	55	15	8	4	-
2000/01	69	4	73	-	53	9	6	5	-
2001/02	87	5	92	-	72	9	4	3	1
2002/03	84	5	89	-	73	7	4	5	-

dr – wyższe doktorat, mgr – wykształcenie wyższe magisterskie, WZ – wyższe zawodowe, SN – Studium Nauczycielskie, SP – średnie pedagogiczne, SZ – średnie zawodowe

Kwalifikacje kadry pedagogicznej w Gminie Stara Błotnica (rok szkolny 2002/2003) przedstawia tabela:

Lp.	Placówka oświatowa	Liczba uczniów	Liczba nauczycieli	Wykształcenie					
				dr	mgr	WZ	SN	SP	SZ
1.	SP w Starej Błotnicy	194	14	-	10	1	2		-
2.	SP w Starych Sieklukach	155	14	-	13	1	-	1	-
3.	SP w Kaszowie	125	12	-	10	-	1	1	-
4.	SP w Starym Goździe	198	20	-	16	2	1	1	-
6.	Gimnazjum Publiczne w Starej Błotnicy	188	14	-	13	1	-	-	-
7.	Gimnazjum Publiczne w Starym Goździe	101	15	-	14	1	-	-	-
	RAZEM	961	89	-	76	6	4	3	-

Baza lokalowa placówek oświatowych w gminie przedstawia się następująco:

Nazwa placówki	Liczba sal dydaktycznych	Liczba miejsc dydaktycznych	Powierzchnia użytkowa w m²	Sale gimnastyczne	Powierzchnia dydaktyczna sali gimnastycznej w m²
SP w Starej Błotnicy	6	-	240	1	280
SP w Starych Sieklukach	12	155	457	1	75,24
SP w Kaszowie	9	125	132	-	-
SP w Starym Goździe	6	180	390	-	-
Gimnazjum Publiczne w Starej Błotnicy	7	-	250	1 (1 zastępcza)	280 (180)
Gimnazjum Publiczne w Starym Goździe	4	120	260	1	-

2.3. Służba zdrowia

Na terenie gminy funkcjonuje Gminny Ośrodek Zdrowia w Starej Błotnicy zatrudniający 3 lekarzy w poradniach:

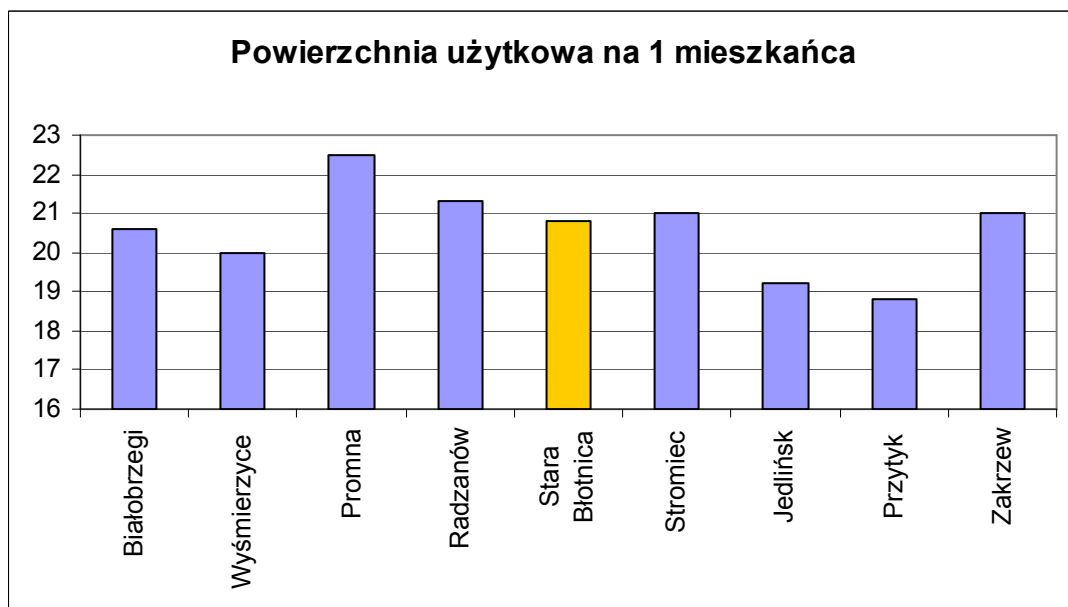
- poradnia ogólna
- poradnia pediatryczna
- gabinet stomatologiczny
- gabinet zabiegowy.

Działalność Gminnego Ośrodka Zdrowia w 2003 roku przedstawia tabela:

Lp.	Rodzaj usług medycznych w 2003 r.	OZ Stara Błotnica
		Ilość
1.	Wizyty domowe – dorośli	256
	Dzieci	219
2.	Szczepienia	5577
3.	Wizyty u noworodków do 1 r. ż.	44
4.	Stomatologia - liczba przyjętych pacjentów	2084
	- w tym wyleczenia	1700
	- w tym usunięcia zębów	250
5.	Porady w poradni K	488
6.	Porady w poradni D	5377
	- w tym patronaże	4
7.	Porady dla dorosłych	8846
	- w tym domowe	256
8.	Porady ogólne razem	14711
9.	Laboratorium ogółem	2871
	- w tym morfologia	669
	- w tym badanie moczu	698
	- w tym badanie poziomu cukru	821
10.	Zabiegi	20385
	- w tym iniekcje	15767
	- inne zabiegi	4618
	RR	14785
	EKG	351

* wg danych Urzędu Gminy Stara Błotnica

Mieszkańców gminy mogą korzystać z apteki, mieszczącej się w Starej Błotnicy.

2.4. Mieszkalnictwo

Zasoby mieszkaniowe gminy stanowią budynki mieszkalne wchodzące w skład gospodarstw wiejskich oraz zabudowa jednorodzinna. Zabudowa ukształtowana jest wzdłuż istniejących dróg. Dynamikę rozwoju budownictwa w gminie Stara Błotnica można przedstawić w oparciu o dane liczbowe wydawanych pozwoleń na budowę.

Ilość wydanych pozwoleń na budowę w latach 1997 – 2003 przedstawia tabela:

Lp.	Rok	Budynki mieszkalne	Budynki gospodarcze	Budynki inwentarskie	Budynki inwentarsko – składowe i inwentarsko - gospodarcze	Budynki letniskowe
1	1997	14	26	2	4	-
2	1998	18	10	4	10	-
3	1999	20	9	-	5	-
4	2000	14	1	1	13	-
5	2001	19	10	-	4	-
6	2002	17	18	1	-	-
7	2003	28	22	-	2	-

wg danych Urzędu Gminy Stara Błotnica

Zwiększająca się systematycznie liczba budynków mieszkalnych wybudowanych w ostatnich latach jest efektem funkcjonowania tzw. „dużej ulgi budowlanej” oraz osadnictwem związanym z atrakcyjnym położeniem gminy.

2.5. Kultura

Funkcję upowszechniania kultury na terenie gminy pełni Gminna Biblioteka Publiczna w Starej Błotnicy.

Porównanie podstawowych wskaźników dotyczących działalności biblioteki w przeliczeniu na 100 mieszkańców:

	Księgozbiór	Zakupy nowości	Czytelnicy	Wypożyczenia
GBP Stara Błotnica	275,58	9,79	10,88	140,93
Woj. mazowieckie	298,73	7,09	17,01	314,24
Woj. mazowieckie (bez Warszawy)	324,61	5,06	15,93	280,54

Stan księgozbioru i czytelnictwa w roku 2003 w bibliotekach gminnych przedstawia poniższe zestawienie:

	Gmina ogółem	Biblioteka Gminna w Starej Błotnicy	Filia Biblioteczna w Starym Goździe
Księgozbiór (stan na 31.12.2002 r)	15.763	8.938	6.825
Przybyło w 2003	591	384	207
Ubyło w 2003	496	364	132
Stan na 31.12.2003	15.858	8.958	6.900
Księgozbiór:			
Literatura dla dorosłych	7.470	4.100	3.370
Literatura dla dzieci	5.582	3.180	2.402
Literatura niebeletrystyczna	2.806	1.678	1.128
Zakup: ilość	537	336	201
wartość	6.859,35 zł	4.796,85 zł	2.062,50 zł
Wypożyczenia ogółem	10.969	4.387	6.582
Udostępnienia	1.323	816	507
Czytelnicy ogółem	651	363	288
W tym: uczniowie	491	269	222

Wskaźniki czytelnictwa za rok 2003 na terenie gminy przedstawia poniższa tabela:

Średnia	Gmina ogółem	Biblioteka Gminna w Starej Błotnicy	Filia Biblioteczna w Starym Goździe
Wypożyczeń na 1 czytelnika	16,6	12,1	22,2
Odwiedzin 1 czytelnika	7,4	6,6	8,3
% uczytelnienia	12,4	11,6	13,7
Dzienna odwiedzin	10,8	10,1	11,5
Wskaźnik zakupu na 1 czytelnika	0,8	0,9	0,7

OBIEKTY ZABYTKOWE

Obiekty chronione w rejestrze zabytków (Centralny Rejestr Decyzji Konserwatora Zabytków) znajdujące się terenie gminy Stara Błotnica:

I.p.	Lokalizacja	Obiekt	Właściciel	Decyzja z dnia	Nr rejestru
1	Stara Błotnica	Kościół parafialny pw. Narodzenia N.P. Marii	Parafia rzymsko-katolicka w Starej Błotnicy	25.04.1980	30/A/80
2	Kaszów	Kościół parafialny pw. Św. Jana Chrzciciela	Parafia rzymsko-katolicka w Kaszowie	09.03.1981	77/A/81
3	Chruściechów	Zespół dworsko-parkowy	Własność prywatna	05.07.1983	218/A/83

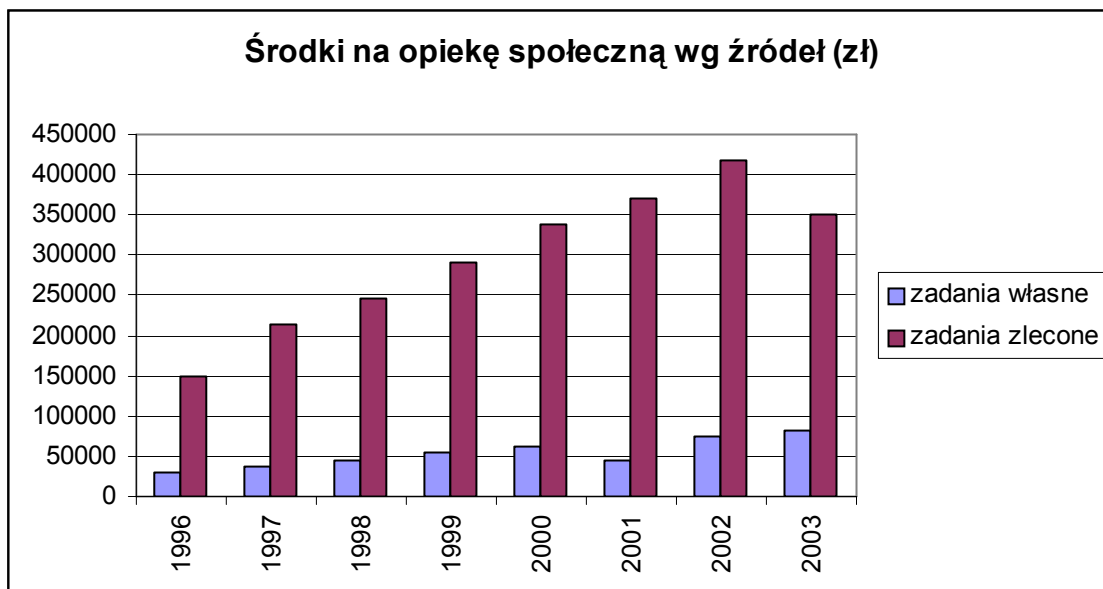
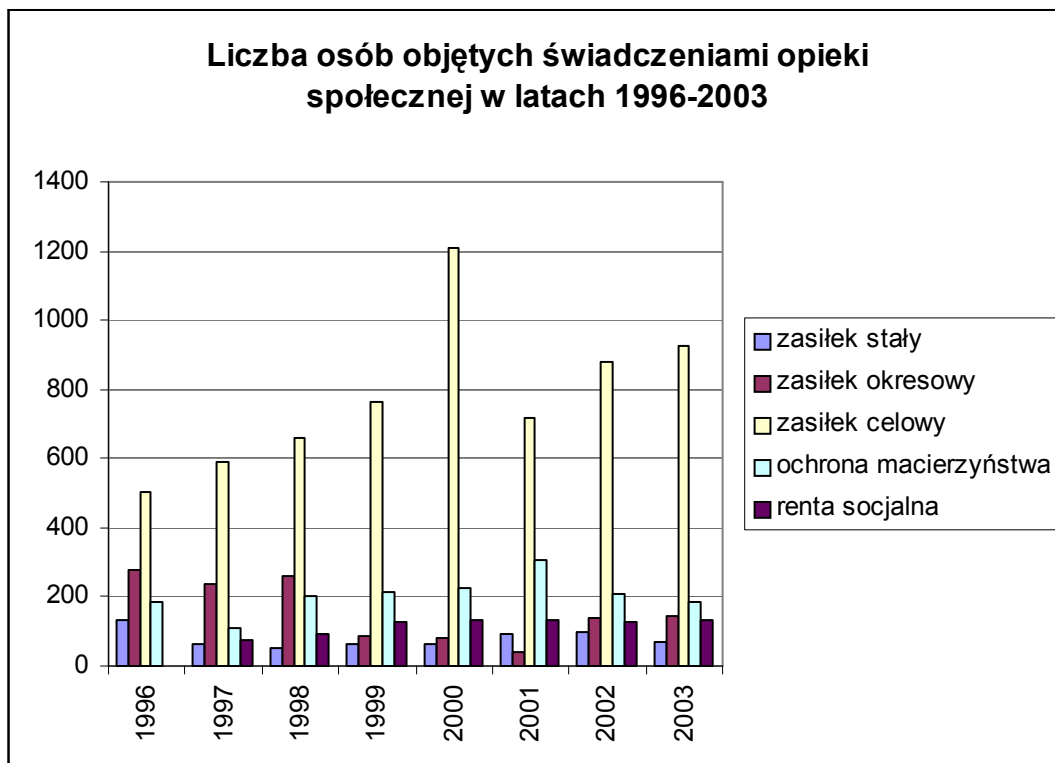
* wg danych Urzędu Gminy Stara Błotnica

Pozostałe zabytki:

- Chruściechów: gorzelnia z 1907 roku,
- Siekluki: młyn elektryczny, dawny wiatrak drewniany z 1937 roku,
- miejsca pamięci narodowej w Starej Błotnicy: cmentarz – zbiorowa mogiła żołnierzy września 1939, obelisk ku czci poległych w czasie II Wojny Światowej,
- cmentarze zabytkowe: Łępin i Stara Błotnica,
- pozostałości zespołów dworskich w Starej Błotnicy i Rykach,
- zabytkowe budownictwo drewniane: Kaszów, Siemiradz, Stary Kobylnik, Żabia Wola.

2.6. Opieka społeczna

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej mieści się w Starej Błotnicy. Realizuje zadania z zakresu pomocy dla rodzin będących w trudnej sytuacji materialnej.

Podstawowe dane, dotyczące działalności Ośrodka Pomocy Społecznej zamieszczone są w poniższych tabelach.

Rodzaj świadczenia										
Rok	Zasiłek stały		Zasiłek okresowy		Zasiłek celowy		Ochrona macierzyństwa		Renta Socjalna	
	liczba osób, którym wydano decyzję	Liczba osób w rodzinie	Liczba osób, którym wydano decyzję	liczba osób w rodzinie	liczba osób, którym wydano decyzję	Liczba osób w rodzinie	liczba osób, którym wydano decyzję	liczba osób w rodzinie	liczba osób, którym wydano decyzję	liczba osób w rodzinie
1996	36	131	58	279	182	506	38	187	-	-
1997	11	65	42	237	210	589	41	112	23	75
1998	10	53	63	263	235	658	42	201	26	91
1999	11	65	16	89	254	762	45	215	32	125
2000	11	65	14	79	299	1208	48	223	34	133
2001	15	91	7	41	226	719	66	309	35	132
2002	16	97	24	139	296	881	37	204	38	127
2003	13	71	24	145	394	927	35	184	40	132

* wg danych Urzędu Gminy Stara Błotnica

Środki finansowe na opiekę społeczną wg źródeł pochodzenia przedstawia tabela:

Rok	Zadania własne (kwota)	Zadania zlecone (kwota)
1996	29986	149000
1997	38257	213711
1998	45340	245080
1999	54210	290077
2000	62040	337373
2001	45869	371218
2002	72490	418140
2003	81219	351185

* wg danych Urzędu Gminy Stara Błotnica

2.7. Bezpieczeństwo publiczne

POLICJA

Statystykę najczęściej występujących na terenie gminy Stara Błotnica przestępstw – na podstawie „Sprawozdania o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie Powiatu Białobrzeskiego w roku 2003” Komendy Powiatowej Policji w Białobrzegach - przedstawia zestawienie:

L.p.	Kategoria przestępstwa	2003
1	Kradzieże	18
2	Kradzieże z włamaniem	13
3	Bójki i pobicia	2
4	Wypadki drogowe	21
5	Nietrzeźwi kierujący	28
6	Inne przestępstwa	44
	Razem	126

OCHOTNICZE STRAŻE POŻARNE

Na terenie gminy Stara Błotnica działa osiem jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych. Wyposażenie jednostek w sprzęt ratowniczo-gaśniczy przedstawia poniższa tabela:

Miejscowość OSP	Rodzaj sprzętu
Stara Błotnica	2 samochody ciężarowe, 1 samochód lekki Ford
Stary Kadłub	1 samochód lekki Żuk
Stare Żdżary	1 samochód lekki Żuk
Kaszów	1 samochód lekki Żuk
Pierzchnia	motopompa
Stare Siekluki	motopompa
Stary Kadłubek	-
Stary Kobylnik	motopompa

* wg danych Urzędu Gminy Stara Błotnica

Statystykę działalności jednostek OSP w latach 1995 - 2003 przedstawia poniższa tabela:

Rok	Ilość zdarzeń	Rodzaj pożaru
1995	17	Małe
1996	14	Małe
1997	15	Małe
1998	11	Małe
1999	10	Małe
2000	29	Małe
2001	12	Małe
2002	41	Małe
2003	79	Średnie

wg danych Urzędu Gminy Stara Błotnica

2.8. Sport, turystyka, rekreacja

SPORT

Na terenie gminy działa Klub Sportowy „Błotnica”. Siedzibą klubu jest Publiczna Szkoła Podstawowa i Publiczne Gimnazjum w Starej Błotnicy 49. Klub ten został wpisany do prowadzonej przez Starostę Białobrzeskiego ewidencji klubów sportowych pod numerem KS.4/03 Klub Sportowy „Błotnica”.

TURYSTYKA, REKREACJA

W chwili obecnej na terenie gminy brak jest obiektów rekreacyjnych oraz zaplecza turystycznego.

2.9. Aktywność społeczna

Frekwencja w wyborach samorządowych, parlamentarnych oraz prezydenckich w latach 1998 – 2002 przedstawia się następująco:

Wybory	Frekwencja (%)
Samorządowe – 1998 r.	56
Parlamentarne – 2001 r.	38
Prezydenckie – 2000 r.	36
Samorządowe – 2002 r.	61

Na terenie gminy nie działają organizacje społeczne, czy pozarządowe.

III DIAGNOZA STANU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

3.1. Zaopatrzenie w wodę

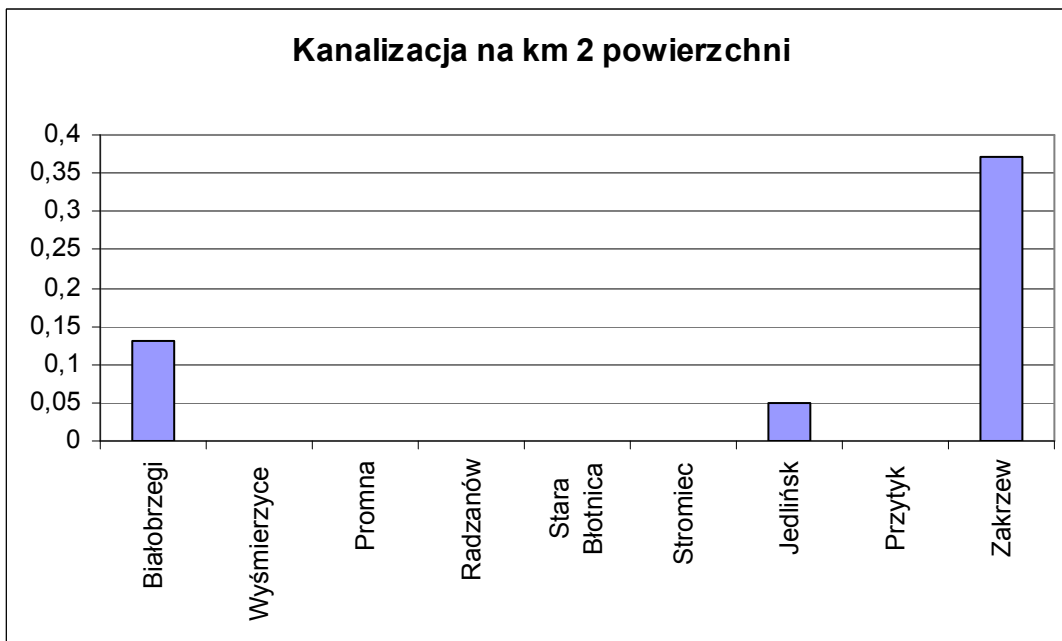
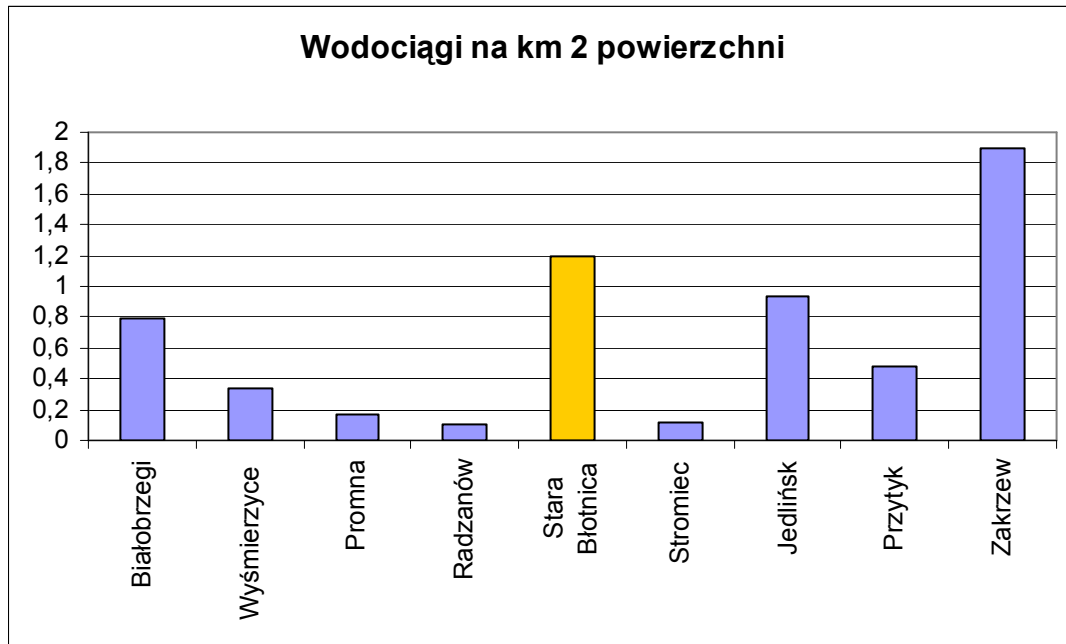
Gmina Stara Błotnica zwodociągowana jest w 100 %. Stacja uzdatniania wody oraz ujęcie gminne znajduje się w Czyżówce. Wydajność stacji to 126 m³/h. Ujęcie to posiada również studnię awaryjną o wydajności 270 m³/h i zatwierdzonych zasobach 98 m³/h. Ponadto gmina posiada cztery studnie głębinowe.

Stan obecny (rok 2004) sieci wodociągowej Błotnica – Czyżówka:

L.P.	Miejscowość	Długość sieci wodociągowej (w km)	Liczba gospodarstw i posesji posiadających przyłącza
1	Stara Błotnica	5,0	70
2	Czyżówka	3,8	35
3	Stary Kobylnik	6,0	65
4	Stary Sopot	5,0	20
5	Siemiradz	3,0	29
6	Stary Kadłub	8,0	68
7	Stary Osów	4,0	35
8	Tursk – Łępin	5,0	48
9	Kaszów	6,0	58
10	Żabia Wola	4,0	24
11	Ryki	7,3	37
12	Stary Kiełbów	8,0	37
13	Nowy Gózd	4,5	53
14	Stary Gózd	5,0	70
15	Stare Żdzary	4,8	82
16	Pierzchnia	8,5	65
17	Jakubów	4,0	28
18	Chruściechów	3,0	35
19	Siekluki – Pagowiec	8,0	92
20	Nowy Kiełbów	4,0	75
21	Nowy Kadłubek	3,0	30
22	Stary Kadłubek	5,5	47
23	Grodzisko	1,2	8
	Razem	116,6	1111

* wg danych Urzędu Gminy Stara Błotnica

Wodociągi znajdują się we wszystkich wsiach sołeckich. Ich łączna długość wynosi 116,6 km. Stopień zwodociągowania stawia gminę w grupie o najwyższym w tym względzie wskaźniku w subregionie radomskim.

3.2. Kanalizacja

Gmina Stara Błotnica nie posiada sieci kanalizacyjnej oraz własnej oczyszczalni ścieków. Ścieki z gospodarstw domowych i instytucji odprowadzane są do przydomowych zbiorników (szamb). Ścieki z szamb wywożone są przez wyspecjalizowane firmy w beczkowozach do oczyszczalni w Białobrzegach i Jedlińsku. Jedynym obiektem posiadającym własną oczyszczalnię jest gorzelnia w Chruściechowie. Wymaga ona jednak modernizacji i rozbudowy. Wysoki wskaźnik zwodociągowania gminy oraz znaczne zużycie wody wymagają opracowania planu kanalizacji i szybkiej jego realizacji.

3.3. Sieć gazownicza

Gmina nie posiada sieci gazociągowej. Dla celów bytowych gospodarstw indywidualnych najbardziej popularne jest korzystanie z butli gazowych (na terenie gminy funkcjonują punkty wymiany).

Przez obszar gminy przechodzi główny układ przesyłowy gazociągu wysokoprężnego relacji Lubienia – Sękocin. Stara trasa gazociągu w korytarzu trasy ekspresowej nr 7 stanowi obecnie gazociąg średnioprężny. Uzbrojenie w gaz przewodowy wynosi 8,3 km sieci bez przyłączenia do budynków. Planowane jest przeciągnięcie gazociągu poprzez odgałęzienie od linii głównej.

3.4. Zaopatrzenie w ciepło

Istniejące źródła zaopatrzenia w ciepło:

- indywidualne źródła ciepła w gospodarstwach domowych stanowią piece i piece centralnego ogrzewania oparte na paliwie węglowodnym (około 90%),
- kotłownie lokalne w obiektach użyteczności publicznej:
  - Kaszów, szkoła podstawowa, 130 kW (olejowa),
  - Stary Gózd, szkoła podstawowa, 225 kW (olejowa),
  - Stara Błotnica, Urząd Gminy, Szkoła Podstawowa i Gimnazjum, 340 kW (olejowa),
  - Stara Błotnica, Ośrodek Kultury, 97 kW (węglowa),
  - Stara Błotnica, stacja wodociągowa, 103 kW (węglowa),
  - Siekluki, Szkoła Podstawowa, 80 kW (olejowa).

3.5. Energetyka

Podstawowe źródła zasilania gminy Stara Błotnica w energią elektryczną stanowią:

- linie energetyczne napowietrzne średniego napięcia 15 kV, zasilane z GPZ Białobrzegi oraz GPZ Jedlińsk,
- stacje transformatorowe SN/nn znajdujące się w większości miejscowości gminy,
- linie niskiego napięcia doprowadzające energię do gospodarstw indywidualnych i wszelkich obiektów użyteczności publicznej.

Eksploatacja i nadzór sieci oraz urządzeń elektroenergetyki prowadzi Zakład Energetyczny w Radomiu.

3.6. Gospodarka odpadami

Gmina Stara Błotnica nie posiada własnego składowiska odpadów komunalnych (wysypisko w Starym Kadłubie zostało zamknięte). Zmieszane odpady komunalne wywożone są na składowisko w Urbanowie w powiecie radomskim, natomiast odpady segregowane zagospodarowywane są przez odbiorcę. Gmina wprowadziła system wstępnej segregacji odpadów (system workowy) - odpady selekcyjonowane w gospodarstwach domowych odbierane i wywożone są przez firmę „Almax” z Radomia.

3.7. Komunikacja

Sieć komunikacyjną gminy Stara Błotnica tworzą głównie drogi gminne o bardzo zróżnicowanym standardzie. Ponadto przez teren gminy przebiega odcinek drogi krajowej Gdańsk – Chyżne i wojewódzkiej Stary Gózd – Przytyk, oraz 7 odcinków dróg powiatowych.

a) droga krajowa nr 7 (odcinek o długości około 9 km)

a) droga wojewódzka nr 732 (Stary Gózd – Stara Błotnica – Kaszów - Przytyk)

Długość drogi na obszarze gminy wynosi 9 km o nawierzchni bitumicznej i średnim stanie technicznym.

b) drogi powiatowe:

- 34206 Smardzew – Siekluki 7,9 km, asfalt,
- 34208 Młodynie Górne – St.Kadłub – Stara Błotnica 4,8 km, asfalt,
- 34215 Stromiec – Siekluki 1,8 km, asfalt,
- 34407 Kaszów – Bród 3,1 km, asfalt,
- 34409 Siemiradz – Bród 4,6 km, asfalt – 3,8 km, grunt – 0,8 km,
- 34410 Stara Błotnica – Jedlanka 3,2 km, asfalt,
- 34412 Nowy Kadłubek – Stary Gózd 5,2 km, asfalt.

Łączna długość dróg powiatowych w gminie wynosi 30,6 km, w tym 0,8 km o nawierzchni gruntowej. Stan techniczny nawierzchni oceniany jest jako średni.

c) drogi gminne:

L.P.	Numer drogi	Kierunek	Długość (w km)	Nawierzchnia
1	3457001	Pierzchnia – Ryki – Stary Kielbów	2,5	Gruntowa
2	3457002	Branica (granica gminy) – Pierzchnia	2,7	Gruntowa
3	3457003	Chruściechów – Ryki – Stara Błotnica	3,9	Gruntowa asfalt 1,5
4	3457004	Nowy Kadłubek – granica gminy – Gabrielów	0,1	Gruntowa
5	3457005	Nowy Kadłubek do drogi nr 3457030	2,2	Gruntowa
6	3457006	Stary Kadłubek – Kadłubek - Podlas	2,1	Gruntowa
7	3457007	Pągowiec – Stare Siekluki – Nowy Kielbów	3,1	Asfalt 2,0 tłuczeń
8	3457008	Żabia Wola – Kobylnik – Dębica – Sopot	7,6	Asfalt 0,6 gruntowa
9	3457009	Stary Gózd – Kobylnik	3,8	Asfalt 2,5 tłuczeń
10	3457010	Żdzary – granica gminy	1,0	Gruntowa
11	3457011	Pągowiec – do drogi 7	0,8	Tłuczeń
12	3457012	Stary Kadłubek – granica gminy	1,3	Gruntowa
13	3457013	Droga przez wieś Siekluki	0,9	Asfalt
14	3457014	Droga przez wieś Stary Gózd	0,9	Asfalt
15	3457015	Droga przez wieś Żdzary	0,8	Asfalt
16	3457016	od drogi 3457015 Gozdowska Wola	1,6	Tłuczeń szlaka
17	3457017	Kadłubek B – Grodzisko – Trąbki	3,1	Tłuczeń szlaka
18	3457018	Stary Kadłub – Stary Osów	0,4	Asfalt
19	3457019	Stara Błotnica – Wólka Pierzchniejska	2,4	Asfalt
20	3457020	Chruściechów – Nowy Kielbów	1,6	Gruntowa
21	3457021	Stary Kadłub do drogi 732	1,5	0,8 Asfalt 0,7gruntowa
22	3457022	Granica gminy – Stary Osów do drogi 732	3,4	2,5 Asfalt 0,9 gruntowa
23	3457023	Wólka Pierzchniejska – Jakubów granica gminy (Sucha)	3,5	Asfalt, gruntowa
24	3457024	Stare Siekluki – Ryki	2,8	Gruntowa
25	3457025	Kaszów -- Kaszówek - Kaszów Kolonia	2,6	Gruntowa
26	3457026	(Urbanów) granica gminy – granica gminy (Gabrielów)	1,5	Gruntowa
27	3457027	Droga przez wieś Jakubów	0,9	Asfalt

* wg danych Urzędu Gminy Stara Błotnica

Łączna długość dróg gminnych wynosi 59 km, w tym zaledwie około 16 km to drogi asfaltowe.

Istniejący układ komunikacyjny zapewnia dobre połączenia między poszczególnymi miejscowościami oraz łatwe połączenia z sąsiednimi gminami, a także większymi miastami (Radom, Grójec).

KOLEJ

Przez teren gminy Stara Błotnica nie przebiegają linie kolejowe.

3.8. Telefonizacja

Na terenie gminy funkcjonują dwie centrale telefoniczne, które w pełni zaspokajają zapotrzebowanie jej mieszkańców. Są to:

- centrala w Starej Błotnicy (zlokalizowana przy stacji wodociągowej) – nowoczesna, wykorzystująca światłowody, zapewniająca wysoki poziom techniczny oraz łatwość korzystania z internetu.
- centrala w miejscowości Stary Gózd (zlokalizowana w szkole)

Sieć telefoniczna rozdzielcza i abonencka doprowadzona jest do każdego sołectwa. Ponadto na terenie gminy znajdują się dwie stacje bazowe telefonii komórkowej GSM w Starych Żdżarach i Gozdowskiej Woli.

IV DIAGNOZA STANU SFERY GOSPODARCZEJ

4.1. Przemysł

Na terenie gminy Stara Błotnica nie ma zakładów, które można zakwalifikować jako zakłady przemysłowe.

4.2. Rolnictwo i leśnictwo

ROLNICTWO

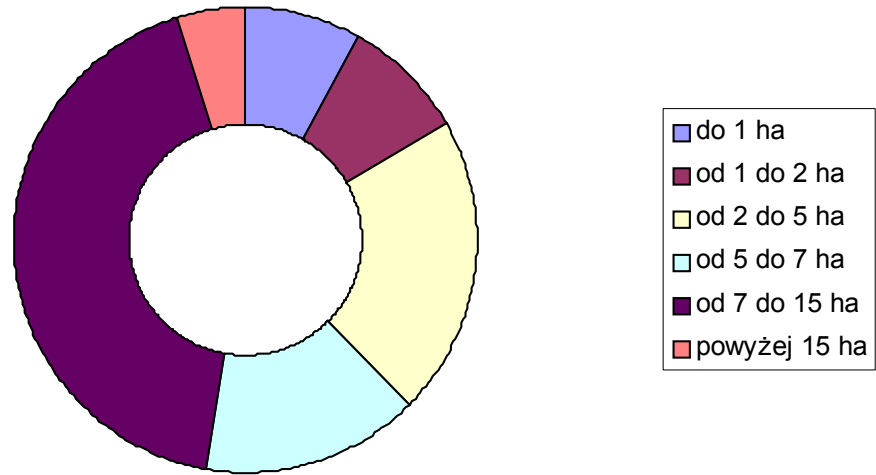
Gmina Stara Błotnica jest przykładem gminy typowo rolniczej. Przestrzeń produkcyjną tworzy 8124 ha użytków rolnych, tzn. około 84,6% powierzchni gminy. Grunty orne zajmują 5970 ha, łąki i pastwiska 1895 ha, a sady 259 ha. W gminie występują głównie kompleksy gleb z czwartą klasą użytku (około 38% - 3100 ha) położone w środkowej i północnej części gminy. Występuje także duży odsetek gruntów orných w klasach III i V, brak natomiast gruntów w I klasie.

Struktura indywidualnych gospodarstw rolnych na terenie gminy Stara Błotnica:

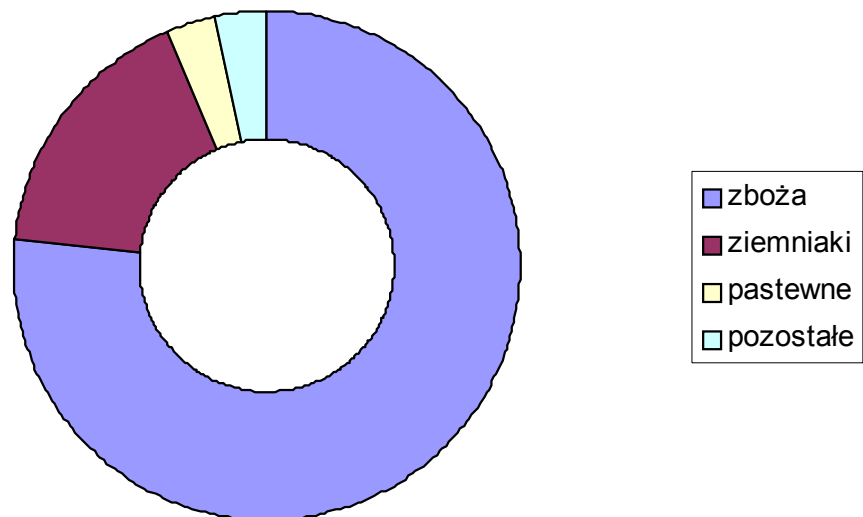
L.p.	Wielkość gospodarstwa (ha)	Liczba gospodarstw	Łączna powierzchnia	% łącznej powierzchni
1	1 – 2	106	618	7
2	2 – 5	220	1703	19
3	5 – 7	241	1318	15
4	7 – 15	414	4068	45
5	Powyżej 15	69	1253	14
	RAZEM	1050	8960	100

* wg danych Urzędu Gminy Stara Błotnica

Struktura wielkości gospodarstw w gminie Stara Błotnica

Struktura zasiewów w gminie Stara Błotnica

Strukturę własnościową powierzchni gminy Stara Błotnica przedstawia tabela:

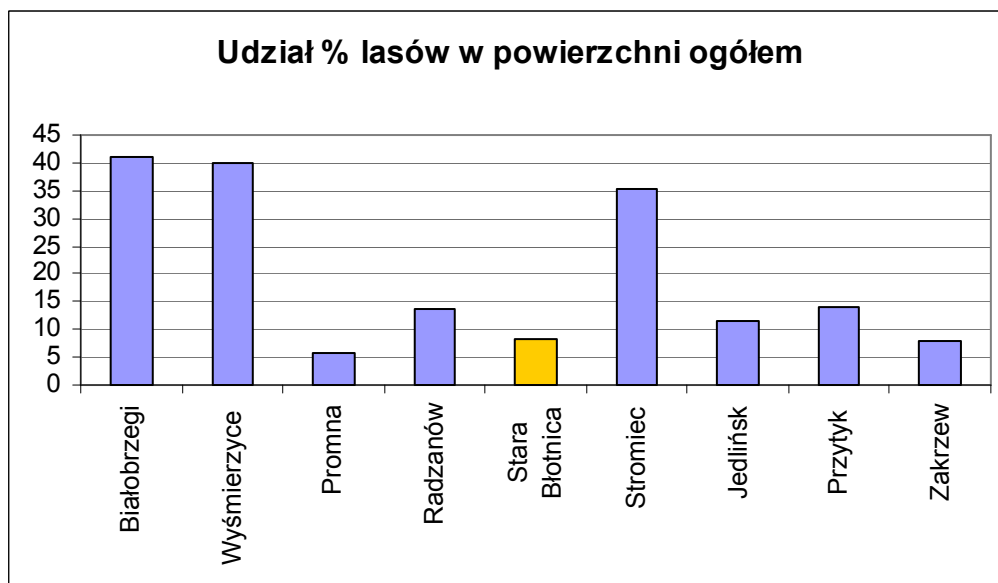
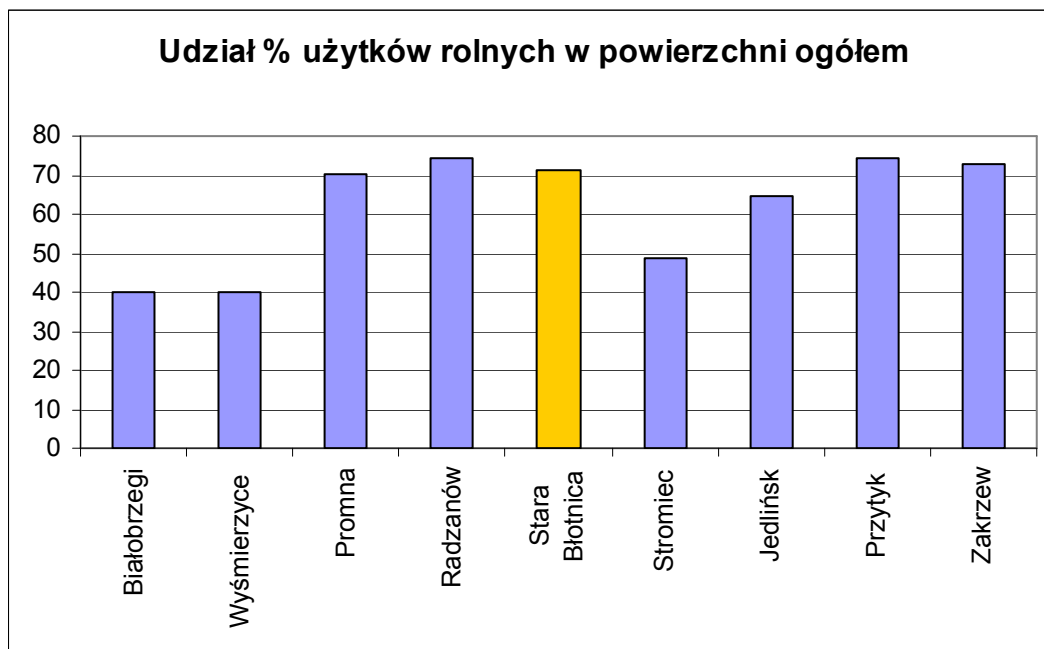
Grupy rejestrowe	Pow. Ogólna	Użytki rolne					Lasy	Wody	Tereny budów	Pozost. grunty
		Grunty orne	Sady	Łąki	Pastwiska	Razem				
Grunty w zasobie AWRSP	105	44	-	42	15	101	-	1	-	3
Grunty w zasobie ALP	54	9	-	2	-	11	40	-	-	3
Pozostałe grunty Skarbu Państwa	393	24	-	15	51	90	81	22	-	200
Grunty komunalne Gminy	66	4	1	-	-	5	-	-	5	56
Indywidualne gospodarstwa	8586	5582	239	831	896	7548	621	64	197	156
Inne grunty indywidualne	247	121	9	45	21	196	27	2	17	5
Grunty spółdzielni	2	-	-	-	-	-	-	-	2	-
Grunty Kościołów	16	5	1	1	2	9	2	-	2	3
Grunty wspólnot wiejskiej	112	1	-	58	8	67	16	3	-	26
Razem	9581	5790	250	994	993	8027	787	92	223	452

* wg danych Urzędu Gminy Stara Błotnica

Struktura użytkowania gruntów gminy Stara Błotnica:

	ha	%
Ogólna powierzchnia ewidencyjna	9581	100
użytki rolne razem	8027	83,8
w tym: Grunty orne	5790	72,1
Użytki zielone	2237	27,9
lasy oraz tereny zadrzewione	787	8,2
grunty pod wodami	92	0,8
Nie użytki – tereny budów	223	2,3
tereny pozostałe	452	4,7

* wg danych Urzędu Gminy Stara Błotnica

Stan gleb w gminie Stara Błotnica według klas bonitacyjnych:

Lp	GRUNTY ORNE			UŻYTKI ZIELONE		
	Klasa	ha	%	Klasa	ha	%
1.	I	-	-	I	-	-
2.	II	3	1	II	2	1
3.	IIIa	213	3	III	294	14
4.	IIIb	1135	18		-	-
5.	Iva	1679	27	IV	770	38
6.	Ivb	968	15		-	-
7.	V	1458	23	V	777	38
8.	VI	790	12	VI	162	8
9.	Viz	35	1	VIz	11	1
	Razem	6281	100	Razem	2016	100

* wg danych Urzędu Gminy Stara Błotnica

Grunty klas III zajmują 1348 ha i stanowią 21%, a grunty klas IV odpowiednio 2647 ha i 42%, grunty klas V i VI 2283 ha. Taki stan gruntów nie pozwala na rozbudowanie upraw wymagających lepszych ziem, tak więc na obszarze gminy przeważają zasiewy zbóż oraz ziemniaków. W ostatnich latach można zaobserwować wzrost areału innych upraw, głównie warzyw.

Powierzchnia zasiewu (dane w ha) najważniejszych upraw:

Zasiewy	Powierzchnia zasiewu 1998	Powierzchnia zasiewu 2002
Zboża:		
- żyto	1432	1390
- pszenica	310	222
- jęczmień	73	46
- mieszanki	511	496
- owies	420	439
- pszenżyto	547	474
Pozostałe	592	774
Ziemniaki	913	809
Ogółem	4798	4649

* wg danych Urzędu Gminy Stara Błotnica

Udział gleb według kompleksów przydatności rolniczej w gminie Stara Błotnica:

Lp.	Kompleks przydatności	Powierzchnia	
		ha	%
1.	1 – pszenney bardzo dobry	-	-
2.	2 – pszenney dobry	203	2,5
3.	3 – pszenney wadliwy	-	-
4.	4 – żytni bardzo dobry	894	11,0
5.	5 – żytni dobry	926	11,4
6.	6 – żytni słaby	593	7,3
7.	7 – żytni bardzo słaby	967	11,9
8.	8 – zbożowo-past. Mocny	2575	31,7
9.	9 – zbożowo-past. Słaby	1966	24,2
	Razem	8124	100

Podział gleb wg kompleksów potwierdza dominację w gminie gleb żytnich w areale użytków rolnych.

Hodowla zwierząt gospodarskich w gminie Stara Błotnica:

Pogłowie zwierząt w latach 1998 i 2002:

Wyszczególnienie	1998	2002
Ogółem bydło	6120	3118
w tym: krowy	4236	1881
Trzoda chlewna	8976	6100

* wg danych Urzędu Gminy Stara Błotnica

Porównanie wskaźników hodowli zwierząt gospodarskich:

Zwierzęta gospodarskie w przeliczeniu na 100 ha użytków rolnych w 1998 r.	Gmina Stara Błotnica	Województwo mazowieckie	Polska
Ogółem bydło	32,3	42,9	37,7
w tym: krowy	12,2	25,2	19,2
Trzoda chlewna	63,3	88,8	103,9

* wg danych Rocznika Statystycznego Województwa Mazowieckiego 2000

Hodowla trzody chlewnej w gminie Stara Błotnica jest znacznie niższa od średniej dla województwa mazowieckiego oraz średniej krajowej. Hodowla bydła jest na poziomie zbliżonym do wartości średnich.

LEŚNICTWO

Lasy i grunty leśne zajmują zaledwie 793 ha powierzchni gminy Stara Błotnica, co stanowi 7,7% powierzchni ogólnej. Gminny program dolesiania zakłada zwiększenie tego obszaru do roku 2020 o 11 ha. Teren gminy pozbawiony jest większych kompleksów leśnych. W poszczególnych wsiach areał lasu nie przekracza ok. 40 ha, wyjątki stanowią: Kadłubek Nowy (68 ha), Pierzchnia (ponad 98 ha) i Kadłub (138 ha). Występuje w nich głównie sosna z domieszkami brzozy (zachód gminy) oraz bory suche (pomiędzy Nowym Kadłubkiem a Urbanowem), w dolinie Tymianki zachował się typowy las olszowy. Wiek drzewostanu nie przekracza IV klasy (do 80 lat).

Lasy państwowe zajmują powierzchnię 94 ha, lasy PFZ – 25 ha, a lasy prywatne – 623 ha. Stan zadrzewienia w gminie wynosi ok. 128 ha i są to zwłaszcza zadrzewienia przyzagrodowe i przydrożne.

4.3. Aktywność gospodarcza mieszkańców gminy

Na przestrzeni lat 1996 – 2003 na terenie gminy Stara Błotnica wystąpił spadek ogólnej liczby firm handlowych o około 15% i usługowych o ok. 9%. Nastąpił natomiast wzrost liczby zakładów gastronomicznych w stosunku do wyjściowego roku 1996 o 50%.

Dynamikę zmian ogólnej liczby podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w Urzędzie Gminy Stara Błotnica w ostatnich latach przedstawia poniższe zestawienie:

Lp.	Rok	Ogółem	Handel	Usługi	Gastronomia
1.	1996	163	80	75	8
2.	1997	158	75	75	8
3.	1998	156	78	70	8
4.	1999	157	80	68	9
5.	2000	157	80	66	11
6.	2001	149	71	68	10
7.	2002	164	77	76	11
8.	2003	148	68	68	12

* wg danych Urzędu Gminy Stara Błotnica

Aktywność gospodarcza mieszkańców poszczególnych sołectw gminy Stara Błotnica – liczba nowych podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w 2000r., 2002 r. i 2003 r.:

L.p.	Sołectwo	Handel			Usługi			Gastronomia		
		2001	2002	2003	2001	2002	2003	2001	2002	2003
1	Stary Osów	1	2	2	2	2	1	-	-	-
2	Żabia Wola	-	-	-	1	2	2	-	-	-
3	Jakubów	-	-	-	1	1	1	-	-	-
4	Kaszów	6	6	4	3	1	1	-	-	-
5	Tursk – Łępin	2	2	2	5	4	4	1	1	1
6	Ryki	-	-	-	2	2	2	-	-	-
7	Stary Gózd	8	8	7	5	5	4	1	1	1
8	Nowy Kiełbów	3	4	5	6	8	7	2	2	2
9	Stare Siekluki	9	9	6	11	13	12	3	3	4
10	Nowy Kadłubek	1	1	1	-	-	-	-	-	-
11	Czyżówka	-	-	-	3	3	2	-	-	-
12	Nowy Gózd	1	1	1	4	4	3	-	1	1
13	Stary Kadłubek	3	4	4	2	2	2	-	-	-
14	Stara Błotnica	17	16	14	4	5	5	1	1	1
15	Pierzchnia	2	3	4	3	3	3	-	-	-
16	Stary Sopot	1	2	1	1	1	1	-	-	-
17	Siemiradz	2	2	2	3	3	3	-	-	-
18	Grodzisko	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19	Stare Żdzary	5	6	5	4	5	5	2	2	2
20	Chruściechów	1	1	1	2	3	2	-	-	-
21	Stary Kadłub	3	4	4	1	1	1	-	-	-
22	Stary Kiełbów	1	1	1	3	5	4	-	-	-
23	Stary Kobylnik	5	5	4	2	3	3	-	-	-
24	Razem	71	77	68	68	76	68	10	11	12

* wg danych Urzędu Gminy Stara Błotnica

4.3.1. Handel

Handel jest ważnym oraz stale rozwijającym się elementem gospodarki gminnej. Działalność w tym zakresie prowadzi 68 podmiotów gospodarczych. Są to przeważnie sklepy spożywcze i przemysłowe, piekarnie. Rozwija się również handel obwoźny.

4.3.2. Usługi

Na terenie gminy zarejestrowanych jest w chwili obecnej 68 firm usługowych:

- usługi dla rolnictwa: lecznica weterynaryjna w Starej Błotnicy, punkty unasienniania zwierząt w Siemiradzu i Kaszowie, skupy płodów rolnych, sprzedaż pasz oraz naprawa maszyn rolniczych,
- usługi gastronomiczne,
- usługi budowlane: stolarstwo, betoniarstwo, instalatorstwo i murarstwo, usługi remontowe,
- usługi transportowe
- usługi motoryzacyjne: stacje paliw, mechanika pojazdowa i lakiernictwo.

4.3.3. Gastronomia

Na terenie gminy Stara Błotnica placówki gastronomiczne (posiadające własne parkingi) zlokalizowane są przy drogach przelotowych. Na terenie gminy działa 12 takich placówek (bary, restauracje i zajazdy). Sfera usług gastronomicznych w gminie charakteryzuje się tendencją wzrostową.

4.4. Banki

Teren gminy Stara Błotnica obsługiwany jest przez jedną placówkę bankową zlokalizowaną w Starej Błotnicy. Jest nią filia Banku Spółdzielczego Rzemiosła w Radomiu. Świadczy ona usługi dla sektora rolniczego, małych podmiotów gospodarczych (firm usługowych, handlowych i innych) oraz osób fizycznych.

4.5. Struktura zatrudnienia

Poziom bezrobocia na terenie gminy Stara Błotnica w latach 1992-2003:

Lata	Bezrobotni		Z prawem do zasiłku		Absolwenci	
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety
2000	344	170	60	23	24	6
2001	376	193	64	22	29	10
2002	398	191	40	13	33	12
2003	402	188	35	10	36	21

Liczba osób bezrobotnych na koniec czerwca 2004 wynosiła 369 osób, w tym 178 kobiet.

Wskaźnik bezrobocia dla gminy Stara Błotnica wynosi 13,7 %. Ten sam wskaźnik dla powiatu białobrzeskiego wynosi 16,4 %, dla województwa mazowieckiego – 13,8%.

Główni pracodawcy na terenie gminy Stara Błotnica

L.p	Przedsiębiorstwo - instytucja	Lokalizacja	branża	Liczba zatrudnionych	Liczba zatrudnionych z gminy
1	Szkoły Podstawowe i Gimnazja	Teren całej gminy	Instytucja publiczna	80	23
2	Urząd Gminy	Stara Błotnica	Instytucja publiczna	20	16
3	Filia Banku Spółdzielczego Rzemiosła	Stara Błotnica	Instytucja publiczna	4	4
4	Poczta Polska	Stara Błotnica	Instytucja publiczna	6	4
5	Komisariat Policji	Stara Błotnica	Instytucja publiczna	4	1

V DIAGNOZA STANU ŚRODOWISKA

5.1. Ochrona powietrza

Na terenie Gminy Stara Błotnica, jak również na terenie całego powiatu, nie ma punktów pomiarowych dla zanieczyszczeń powietrza. Najbliżej zlokalizowane stanowiska pomiarowe znajdują się w miejscowościach:

- Belsk Duży – około 22 km – kierunek północny zachód
- Radom – około 25 km – kierunek południowy
- Pionki – około 34 km - kierunek południowy wschód
- Kozienice – około 42 km – kierunek wschodni

Wyniki pomiarów dla poszczególnych zanieczyszczeń przedstawiają tabelę:

Lp	Lokalizacja stanowiska pomiarowego	SO ₂		NO ₂		pył zawieszony	
		Pomiar w 2000	Pomiar w 2002	Pomiar w 2000	Pomiar w 2002	Pomiar w 2000	Pomiar w 2002
1	Belsk Duży	6,8	6,5	8,7	8,5	b.d.	b.d.
2	Radom	8,0	6,3	14,5	10,5	12,3	46,4
3	Pionki	2,4	8,2	7,7	16,8	8,2	1,5
4	Kozienice	b.d.	1,7	6,3	11,1	b.d.	11,8

Dopuszczalne stężenia wynoszą:

- SO₂ - 40 µg/m³
- NO₂ - 40 µg/m³
- Pył zawieszony - 75 µg/m³

Badania opadów pyłu (dane z 2002 roku), ołowiu i kadmu dokonywane były na terenie powiatu białobrzесьkiego. Wyniki przedstawiają się następująco:

Opad pyłu			
Lp	Lokalizacja stanowiska pomiarowego	Norma	Wynik pomiaru 2002
1	Białobrzegi ul. Piekarska	200 g/m ² rok	48,3
2	Gmina Białobrzegi miejscowość Szczyty		127,5
3	Gmina Promna miejscowość Biejków		81,8

Powiat białobrzесьki			
Lp	Rodzaj zanieczyszczenia	norma	Średni opad 2000
1	Opad pyłu	200 g/(m ² rok)	31,3
2	Opad ołowiu	100 mg/(m ² rok)	5,56
3	Opad kadmu	10 mg/(m ² rok)	0,39

Wyniki pomiarów opadu pyłu przeprowadzone przez Wojewódzką Stację Sanitarno – Epidemiologiczną za okres 1997 – 2000 dla miasta Białobrzegi i terenu powiatu białobrzесьkiego (norma 200 [t / km²]) przedstawia tabela:

ANALIZOWANY ROK	Wynik pomiarów (t / km ²)	
	MIASTO BIAŁOBRZEGI	TEREN POWIATU
1997	50,5	68,8
1998	71,0	77,4
1999	87,5	61,7
2000	88,3	46,3
2002	31,4	16,8

Najmniej korzystna sytuacja występuje w przypadku zanieczyszczeń pyłem zawieszonym. Nie należy oczekiwać, że ta sytuacja ulegnie szybkiej poprawie, z uwagi na małe możliwości redukcji jego emisji.

5.2. Ochrona wód

Teren gminy Stara Błotnica położony jest w dorzeczu dwóch rzek: Pierzchnianki i Tymianki oraz szeregu ich mniejszych dopływów (pod wodami powierzchniowymi znajduje się 112 ha gruntów gminy). W stosunku do żadnej z rzek nie prowadzono pomiarów czystości. W związku z brakiem uciążliwego dla środowiska przemysłu ocenia się ich stan jako zadawalający. Na terenie gminy nie prowadzono również monitoringu wód podziemnych, ale na podstawie badań przeprowadzonych w studniach głębinowych na terenie powiatu stan wód podziemnych w gminie Stara Błotnica można ocenić jako dobry.

Główny zbiornik wód podziemnych „Szydłowiec – Goszczewice”, obejmujący fragmenty południowo-zachodniej części gminy, posiada zatwierdzoną dokumentację hydrogeologiczną - Decyzja Ministra Ochrony Środowiska, zasobów Naturalnych i Leśnictwa Nr KDH 1/013/5887/97 z dnia 13 lutego 1997 roku.

Stan jakościowy wody w wodociągu publicznym obsługującym teren gminy Stara Błotnica obrazują poniższe tabele (wyniki badań fizykochemicznych z 2002 roku):

I.p.	Oznaczenie	Jednostka	Najwyższa dopuszczalna wartość	Wynik
1	Mętność	mg/l	1	1
2	Barwa (Pt)	mg/l	15	2
3	Zapach	-	Akceptowalny	Akceptowalny
4	Odczyn	pH	6,5 – 9,5	7,3
5	Twardość jako CaCO ₃	mg/l	60 – 500	312,3
6	Utlenialność - O ₂	mg/l	5	2,2
7	Amoniak - NH ₄	mg/l	0,5	0,15
8	Azotyny – NO ₂	mg/l	0,5	0,01
9	Azotany – NO ₃	mg/l	50	1,3
10	Chlorki - Cl	mg/l	0,2	4
11	Fluorki	mg/dm ³	1,5	0,3
12	Mangan – Cl ₂	mg/l	0,05	0,02

Wyniki badań bakteriologicznych:

Oznaczenie	Najwyższa dopuszczalna wartość	Wynik za rok 2003 (10.09)	Wynik za rok 2003 (22.12)
Liczba kolonii bakterii na agarze w temp. 22°C w 1 cm ³ wody	100	3	4
Liczba kolonii bakterii na agarze w temp. 37°C w 1 cm ³ wody	20	1	1
Liczba bakterii grupy coli w 100 cm ³ wody	0	0	0
Liczba bakterii grupy coli typ kałowy (termotolerancyjnych) w 100 cm ³ wody	0	0	0

Powyższe badania zostały przeprowadzone przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Białobrzegach na zlecenie Urzędu Gminy Starej Błotnicy. Ogólny stan sieci wodociągowej na terenie gminy jest dobry. Jakość wody pochodzącej z wodociągu komunalnego nie przekracza żadnych norm sanitarnych obowiązujących w Polsce i nadaje się do spożycia przez ludzi.

5.3. Ochrona przyrody

Strefa ochronna Strefy Krajobrazu Chronionego – „Dolina Pilicy i Drzewiczki” objęła swym zasięgiem wszystkie gminy powiatu białobrzeskiego. Na terenie gminy Stara Błotnica są to rejony na południe od drogi Nowy Kadłubek – Gózd Stary – Stara Błotnica – Kadłub. Podstawą dla ustanowienia Strefy jest uchwała nr XV/69/83 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Radomiu z dn. 28 czerwca 1983 roku.

Na terenie Gminy Stara Błotnica istnieją również inne obszary chronione prawem. Są to m.in.:

- rezerwat „Siekluki” (torfowisko), który obejmuje obszar źródliskowy dopływów górnej Tymianki,
- użytek ekologiczny „Gozdowska Wola” – jedyne w subregionie radomskim miejsce występowania zwartych grup wiązu.

W gminie występują również żywe i nieożywione twory przyrody: drobne powierzchnie leśne (pozostałość Puszczy Nadpilickiej), pojedyncze wydmy.

W rejestrze znajdują się następujące pomniki przyrody, zlokalizowane na terenie gminy Stara Błotnica:

L.p.	Nr rejestru	Opis obiektu	Szczegółowa lokalizacja
1	420	Sosna zwyczajna	Stara Błotnica – cmentarz
2	421	2 lipy drobnolistne	Stara Błotnica – przy drodze wojewódzkiej 732

* wg danych Urzędu Gminy Stara Błotnica

W Chruściechowie, w znajdującym się tam zabytkowym parku pałacowym (powierzchnia 8,45 ha), rosną liczne pomnikowe drzewa: białodrzew, dąb, klon, jawor, lipa, brzoza brodawkowata, wierzba wejmudka, grab pospolity, topola. Zadrzewienie dwustronne drogi nr 7 – na odcinku 2 km – w rejonie wsi Siekluki jest również pomnikiem przyrody – składa się ze szpaleru sosen (86 sztuk) i dębów szypułkowatych (18 sztuk).

5.4. Eksploatacja złóż kopalin

Gmina Stara Błotnica nie posiada złóż surowców mineralnych o dużej użyteczności, dlatego też nie dokonuje się ich eksploatacji. Na tym terenie występują nieudokumentowane złoża w postaci piasków i żwirów kruszywa naturalnego, glin zwałowych i torfów.

Kruszywo naturalne występujące na terenie gminy jest dobrej jakości i nadaje się do stosowania w budownictwie. Tworzą je piaski różnoziarniste i żwiry.

Występuje głównie w rejonie miejscowości: Pągowiec, Nowy Kadłubek, Stara Błotnica, Stary Gózd, Grodzisko, Jakubów, Pierzchnia i Kobylnik. Obecnie kruszywo nie jest eksploatowane.

Glina zwałowa nie jest łatwo dostępna do eksploatacji, a z powodu zanieczyszczeń okruchami skał węglowych nie stanowi dobrego surowca do wytwarzania ceramiki budowlanej.

Zasoby torfu (trzciny i turzycy niski), zalegające w dolinie Tymianki na powierzchni 600 ha, wynoszą ok. 5700 tys. m³. Torfy mogą być wykorzystane jako nawóz rolniczy.

VI RAPORTY Z SESJI PLANOWANIA STRATEGICZNEGO

6.1. Raport z Sesji Planowania Strategicznego

Geneza i zakres Raportu

W dniu 6 marca 2004 r. w Szkole Podstawowej w Starej Błotnicy - w ramach prac nad „Strategią Rozwoju Gminy Stara Błotnica” odbyła się „Sesja Planowania Strategicznego”.

W sesji uczestniczyli mieszkańcy Gminy zaproszeni przez władze samorządowe oraz przedstawiciele PPUH „BaSz”.

Celem sesji było wypracowanie metodą analizy SWOT danych wyjściowych do określenia optymalnych kierunków rozwoju gminy. Uczestnicy sesji pracowali w trzech grupach. Każda z grup, wspólnie z moderatorem prowadzącym zajęcia, określała misję, mocne i słabe strony gminy oraz zagrożenia i szanse jej rozwoju. Na zakończenie sesji zostały przedstawione wstępne wyniki prac w każdej grupie.

Raport zawiera:

- ◆ listę uczestników sesji,
- ◆ propozycje zgłoszone przez poszczególne grupy:
  - * mocnych stron Gminy
  - * słabych stron Gminy
  - * zagrożeń rozwoju Gminy
  - * szans rozwoju Gminy
  - * misji
- ◆ zestawienia najważniejszych zagadnień w każdym z elementów analizy SWOT w poszczególnych grupach,
- ◆ listę osób wybranych przez poszczególne grupy do uczestnictwa w „Warsztatach Planowania Strategicznego

LISTA OBECNOŚCI

GRUPA „A”

1. Stanisław Golus
2. Henryk Giedyk
3. Roman Jesionek
4. Jan Żurowski
5. Tadeusz Siurnik
6. Edmund Woźniak
7. Zygmunt Suwalski
8. Andrzej Kucharczyk
9. Paweł Karasek
10. Leszek Szczepanowski
11. Stanisław Starosta
12. Zenon Żupiński
13. Ks. Janusz Kurek
14. Alicja Nowakowska

GRUPA „B”

1. Stanisław Białkowski
2. Urszula Kucharczyk
3. Andrzej Jakubiak
4. Stanisław Wiatrak
5. Andrzej Siek
6. Jadwiga Stępień
7. Zbigniew Mastalerz
8. Stanisław Sobieraj

9. Henryk Nogaj
10. Aneta Pankowska
11. Iwona Różańska-Lisik
12. Zofia Dyl
13. Jan Pankowski
14. Wanda Jastrzębska
15. Piotr Kucharczyk
16. Tadeusz Jankowski
17. Kazimierz Szubiński

GRUPA „C”

1. Henryk Maj
2. Grażyna Jesionek
3. Tadeusz Gniadek
4. Zbigniew Dygant
5. Krzysztof Prask
6. Radosław Kujawiak
7. Stanisław Goliński
8. Kazimierz Marciniak
9. Roman Popowicz
10. Wiesław Różański
11. Andrzej Pałczyński
12. Sylwester Karasek
13. Dariusz Drabik
14. Zbigniew Kacprzyk
15. Elżbieta Damecka

MISJA

Grupy wypracowały następujące definicje Misji:

Grupa „A”

Gmina Stara Błotnica jest gminą typowo rolniczą, zapewniającą zatrudnienie wszystkim chętnym mieszkańcom w gospodarstwach rolnych, zakładach przetwórstwa płodów rolnych, usługach, turystyce. Ma w pełni rozbudowaną infrastrukturę techniczną i społeczną. Zapewnia mieszkańcom możliwość wypoczynku. Jest gminą bezpieczną i chętnie wita pielgrzymów odwiedzających Sanktuarium w Starej Błotnicy.

Grupa „B”

Gmina Stara Błotnica:

- posiada pełną infrastrukturę techniczną
- zapewnia swym mieszkańcom wykształcenie i pracę, opiekę lekarską oraz wypoczynek (rekreację)
- jest gminą ekologiczną o charakterze rolniczym
- jest gminą bezpieczną

Grupa „C”

Gmina Stara Błotnica jest gminą ukierunkowaną na produkcję żywności metodami ekologicznymi, z rozbudowaną infrastrukturą gospodarczą, siecią szkół umożliwiającą naukę na dobrym poziomie i w swojej miejscowości. Gmina dba o dobre warunki życia mieszkańców i utrzymanie opieki zdrowotnej. Korzysta z funduszy UE.

MOCNE STRONY

W wyniku dyskusji ustalono następującą hierarchię ważności „mocnych stron”:

Grupa „A”

L.p.	TEMAT
1	Położenie gminy (bliskość trasy E-7, bliskość Radomia i Warszawy)
2	Sanktuarium w Błotnicy
3	Sieć wodociągów
4	Dobra sieć szkół podstawowych i gimnazjalnych
5	Telefonizacja
6	Tradycje rolnicze i dobrze rozwinięta produkcja rolna w południowo-zachodniej części gminy
7	Dobra sieć handlowa, zaopatrująca mieszkańców w podstawowe artykuły

Grupa „B”

L.p.	TEMAT
1	Czyste środowisko sprzyjające rozwojowi rolnictwa ekologicznego i turystyki
2	Położenie gminy w sąsiedztwie drogi E- 7
3	Istniejąca infrastruktura (wodociągi, telefony, sieć dróg)
4	Zabytki (Kościół w Starej Błotnicy)
5	Wykształceni mieszkańcy

Grupa „C”

L.p.	TEMAT
1	Wodociągi
2	Telefonizacja
3	Infrastruktura oświatowa
4	Położenie (droga E-7)

SLABE STRONY

W wyniku dyskusji ustalono następującą hierarchię ważności „słabych stron”:

Grupa „A”

L.p.	TEMAT
1	Zła nawierzchnia: dróg, dróg dojazdowych do pól, drogi wojewódzkiej oraz słabe ich oznakowanie
2	Brak kanalizacji i oczyszczalni ścieków
3	Brak rynków zbytu dla produktów rolnych oraz mała opłacalność produkcji rolnej
4	Brak gazyfikacji
5	Brak kompleksowych rozwiązań zbiórki śmieci
6	Słabe wyposażenie szkół w pomoce dydaktyczne oraz brak obiektów sportowych, ośrodków kultury

Grupa „B”

L.p.	TEMAT
1	Brak kanalizacji, oczyszczalni ścieków, sieci gazowej
2	Brak małych i średnich przedsiębiorstw – bezrobocie
3	Rozdrobnienie gospodarstw rolnych
4	Stan istniejącej nawierzchni dróg (oznakowanie)
5	Istniejąca oferta kulturalna

Grupa „C”

L.p.	TEMAT
1	Słabo rozwinięta infrastruktura lub jej brak (kanalizacja, oczyszczalnia ścieków, gazyfikacja)
2	Brak przemysłu
3	Zły stan dróg
4	Wysokie bezrobocie
5	Brak rynków zbytu dla produkcji rolnej

ZAGROŻENIA

W wyniku dyskusji ustalono następującą hierarchię ważności „zagrożeń”:

Grupa „A”

L.p.	TEMAT
1	Brak spójności w przepisach – głównie w rolnictwie (rządy aferzystów)
2	Bezrobocie i brak perspektyw dla młodzieży
3	Patologie społeczne i brak bezpieczeństwa mieszkańców
4	Przenikanie norm i zwyczajów kultury zachodniej
5	Brak świadomości w dziedzinie ekologii

Grupa „B”

L.p.	TEMAT
1	Warunki przystąpienia Polski do UE <ul style="list-style-type: none"> - niska konkurencyjność produktów krajowych, pomimo ich dobrej jakości - dostosowanie do norm UE
2	Niskie ceny produktów rolnych i nieuczciwa konkurencja
3	Brak perspektyw rozwoju i pracy dla młodych ludzi, którzy opuszczają miejsce zamieszkania
4	Polityka państwa wobec gmin wiejskich
5	Stan opieki zdrowotnej

Grupa „C”

L.p.	TEMAT
1	Wysokie bezrobocie
2	Brak środków finansowych
3	Niestabilna polityka gospodarcza
4	Konkurencja !!! produktów rolnych z UE
5	Utrudniony dostęp do środków UE (biurokracja)

SZANSE

W grupach zgłoszono następujące propozycje szans rozwoju gminy:

Grupa „A”

L.p.	TEMAT
1	Szersza promocja gminy
2	Rozwój rolnictwa i zagospodarowanie produktów rolnych w zakładach przetwórczych oraz stworzenie grup producenckich
3	Rozwój turystyki i agroturystyki z uwzględnieniem turystyki pielgrzymkowej
4	Wykorzystanie zewnętrznych środków finansowych
5	Stworzenie szerszej i specjalistycznej opieki zdrowotnej

Grupa „B”

L.p.	TEMAT
1	Promocja i produkcja zdrowej żywności
2	Rozwój gospodarstw ekologicznych, tworzenie grup producenckich i zakładów przetwórczych
3	Pozyskiwanie funduszy z UE
4	Pozyskanie inwestorów zewnętrznych
5	Promocja gminy

Grupa „C”

L.p.	TEMAT
1	Rozwój produkcji rolnej metodami ekologicznymi
2	Wykorzystanie funduszy z Unii Europejskiej
3	Dostęp polskich produktów do rynków UE
4	Poprawa infrastruktury

WNIOSKI:

1. Główne zagadnienia wybijające się z przyjętych definicji misji to:
  - typowo rolniczy charakter gminy,
  - rozbudowa pełnej infrastruktury technicznej i społecznej,
  - zapewnienie godnego bytu oraz wypoczynku dla mieszkańców gminy,
  - atut w postaci Sanktuarium.

2. Mocne strony gminy to stan sieci wodociągowej oraz telefonizacji. Atutem gminy są również tradycja rolnicza oraz walory naturalne gminy wynikające z położenia geograficznego oraz czystego, nieskażonego środowiska.

3. Słabymi stronami gminy jest głównie brak istotnych elementów infrastruktury technicznej – kanalizacji, gazociągów, zły stan dróg. Bolączką jest również brak rynków zbytu dla płodów rolnych oraz brak miejsc pracy na terenie gminy.

4. Główne zagrożenia dla rozwoju gminy to: niestabilność polityki gospodarczej oraz rosnące bezrobocie. Niekorzystnymi zjawiskami są również: wzrost przestępczości, patologie społeczne oraz czerpanie wzorców z zachodu.

5. Szanse na rozwój gminy mieszkańcy wiążą głównie z ekologiczną produkcją rolną, która może zdobyć rynki dzięki prężnie działającym grupom producenckim. Ważną rolę w długofalowych inwestycjach gminy odgrywać będzie kapitał zewnętrzny (inwestorzy, dotacje, środki pomocowe Unii Europejskiej) i racjonalne nim zarządzanie.

VII. ANALIZA ZASOBÓW GMINY

Podsumowanie „Analizy SWOT” przeprowadzone w ramach „Warsztatów Planowania Strategicznego”:

MOCNE STRONY

1. Korzystne położenie geograficzne i administracyjne gminy.
2. Czyste środowisko naturalne oraz tradycje rolnicze sprzyjające rozwojowi ekologicznemu gminy.
3. Wysoki stopień zwodociągowania gminy.
4. Placówki oświatowe.
5. Sanktuarium w Starej Błotnicy.

SŁABE STRONY

1. Zły stan dróg na terenie gminy
2. Brak sieci kanalizacyjnej i systemu oczyszczania ścieków.
3. Brak miejsc pracy (słaby sektor małej i średniej przedsiębiorczości).
4. Rozdrobnienie gospodarstw rolnych i brak dobrze działającego zbytu produktów rolnych.
5. Słaba baza i wyposażenie placówek infrastruktury społecznej.

ZAGROŻENIA

1. Niewystarczające środki finansowe i trudność w ich pozyskaniu na cele ochrony środowiska.
2. Niestabilna polityka gospodarcza.

3. Wzrastające bezrobocie i ubożenie społeczeństwa.
4. Zbyt duża konkurencja płodów rolnych i nieopłacalność produkcji.
5. Niska świadomość ekologiczna.

SZANSE

1. Rozwój produkcji rolniczej i przetwórstwa metodami ekologicznymi.
2. Pozyskanie środków zewnętrznych na inwestycje.
3. Pozyskanie inwestorów
4. Rozwój turystyki i agroturystyki (również turystyki pielgrzymkowej).
5. Szeroka promocja gminy.

„Stan posiadania” Gminy Stara Błotnica został szczegółowo przedstawiony w rozdziałach opisujących diagnozę stanu obecnego gminy. W tej części „Strategii” zostaną szerzej omówione te zasoby gminy, które uczestnicy „Sesji Planowania Strategicznego” oraz „Warsztatów Planowania Strategicznego” uznali za „mocne strony” i z którymi wiążą swoje plany rozwojowe.

7.1. Korzystne położenie geograficzne i administracyjne gminy

Gmina Stara Błotnica położona jest w południowej części województwa mazowieckiego, w powiecie białobrzeskim. Gmina posiada dogodne połączenia drogowe (trasa nr 7) z aglomeracją warszawską i radomską oraz pomniejszymi miejscowościami w regionie.

7.2. Czyste środowisko naturalne oraz tradycje rolnicze sprzyjające rozwojowi ekologicznemu gminy

Na terenie gminy nie ma dużych zakładów ani firm, które w znaczącym stopniu wpływałyby na stan środowiska naturalnego. Dlatego też gmina może poszczycić się dużą czystością powietrza, wód powierzchniowych i podziemnych, niską uciążliwością hałasu oraz dobrym stanem gleb, co korzystnie wpływa na zasadniczą formę gospodarki w gminie, którą jest rolnictwo. Tradycyjne formy gospodarowania oraz stale wzrastająca ilość tzw. „zdrowych” upraw wspierają rozwój ekologiczny gminy.

7.3. Wysoki stopień zwodociągowania gminy

Gmina Stara Błotnica może pochwalić się najwyższym w regionie wskaźnikiem zwodociągowania – 2,39 km sieci na km powierzchni. Sieć doprowadzona jest do wszystkich sołectw, zapewniając mieszkańcom wodę dobrej jakości.

7.4. Placówki oświatowe

Szkoły znajdujące się na terenie gminy zapewniają dostęp do usług oświatowych na poziomie podstawowym. Szkoły pełnią również funkcje kulturalne (organizacja czasu wolnego młodzieży) i społeczne (włączanie uczniów w działania proregionalne). Kadra nauczycielska stale podnosi swe kwalifikacje.

7.5. Sanktuarium w Starej Błotnicy

W Starej Błotnicy znajduje się Sanktuarium Maryjne Ziemi Radomskiej. Cudowny obraz Matki Boskiego Pocieszenia przyciąga pielgrzymów, także tych przejeżdżających tylko przez gminę.

VIII. MISJA ORAZ CELE STRATEGICZNE I CELE OPERACYJNE GMINY STARA BŁOTNICA

Planowanie rozwoju gminy

Proces planowania rozwoju gminy ma na celu ustalenie w jakim kierunku powinna zdążać gmina w ciągu najbliższych kilkunastu lat. Plan oparty o przeprowadzoną analizę stanu obecnego gminy i uwzględniający wnioski z analizy SWOT pozwala na dobór optymalnych rozwiązań umożliwiających osiągnięcie zamierzeń wcześniej określonych i dokładnie zdefiniowanych celów działania. Proces planowania przebiega zgodnie z przedstawionym niżej schematem.

Zakres niniejszego dokumentu (Strategii Rozwoju Gminy) obejmuje ustalenie misji, celów strategicznych i celów operacyjnych oraz określenie harmonogramów głównych zadań gminy (programów).

Dążenie Strategiczne (Misja)

Dążeniem strategicznym gminy jest zapewnienie **wzrostu poziomu życia mieszkańców oraz zrównoważonego rozwoju gminy w oparciu o posiadane zasoby i możliwości.** Wszelkie działania podejmowane przez Samorząd powinny służyć tym właśnie celom. Realizacja misji wymaga podejmowania szeregu działań. Wybór optymalnych dróg rozwoju powinien być poprzedzony rzetelną analizą możliwości gminy i możliwie szeroką konsultacją społeczną. Efektem tego procesu jest określenie celów strategicznych.

Cel Strategiczny

Cel Strategiczny jest to miejsce, do którego chcemy dojść, wykorzystując - określone w analizie SWOT dla gminy - mocne strony do realizacji - również określonej w analizie SWOT - szansy rozwoju. Do realizacji celów strategicznych niezbędna jest akceptacja społeczna, gdyż czas realizacji celów obejmuje zwykle kilka kadencji władz samorządowych.

Celem strategicznym może być również podjęcie działań mających na celu wyeliminowanie określonych w analizie SWOT słabych stron gminy.

Mocne Strony	Odpowiadające im Szanse Rozwoju	Cel strategiczny

Słabe Strony	Strategia Konwersyjna	Mocna Strona (Zneutralizowane Zagrożenie)

MISJA GMINY STARA BŁOTNICA

Dążenie strategiczne czyli misję Gminy Stara Błotnica, opierając się na wynikach sesji planowania strategicznego i warsztatów planowania strategicznego, można zdefiniować następująco:

Gmina Stara Błotnica jest gminą czystą ekologicznie ukierunkowaną na produkcję żywności metodami przyjaznymi dla środowiska. W gminie rozwija się również mała i średnia przedsiębiorczość zapewniająca miejsca pracy poza rolnictwem. Infrastruktura społeczna i techniczna w pełni zaspokaja potrzeby mieszkańców. Stara Błotnica jest gminą bezpieczną i chętnie wita pielgrzymów odwiedzających Sanktuarium.

Analizując wyniki sesji planowania strategicznego w gminie Stara Błotnica można również określić cele strategiczne, które mają poparcie społeczne i dają szansę na rozwój gminy.

CELE STRATEGICZNE

I. Gmina Stara Błotnica – rolnicza i ekologiczna

Gmina Stara Błotnica może poszczycić się czystym środowiskiem naturalnym oraz bogatymi tradycjami rolniczymi, które sprzyjają rozwojowi ekologicznemu. Wszelkie działania inwestycyjne podejmowane przez samorząd powinny uwzględniać zachowanie obecnego stanu środowiska przyrodniczego oraz przyczynić się do rozwoju nowoczesnego, opłacalnego rolnictwa w gminie. Działania ekologiczne (gospodarka odpadami, poprawa czystości wód, zmniejszenie niskiej emisji) wymagają prowadzenia stałego monitoringu. Rozwój rolnictwa w gminie powinien być wspierany zarówno w sferze finansowej (system ulg), jak i organizacyjnej (pomoc w tworzeniu grup producenckich, w wypełnianiu wniosków o dotacje) oraz merytorycznej (organizacja szkoleń).

Mocne Strony	Odpowiadające im Szanse Rozwoju	Cel Strategiczny
<ul style="list-style-type: none"> • Czyste środowisko naturalne oraz tradycje rolnicze sprzyjające rozwojowi ekologicznemu gminy. • Wysoki stopień zwodociągowania gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój produkcji rolniczej i przetwórstwa metodami ekologicznymi. • Pozyskanie środków zewnętrznych na inwestycje. • Pozyskanie inwestorów. • Szeroka promocja gminy. 	<p>I Cel Strategiczny</p> <p>Gmina Stara Błotnica – rolnicza i ekologiczna</p>

II. Poprawa poziomu życia w gminie Stara Błotnica

Na poziom życia mieszkańców gminy ma wpływ wiele czynników. Są to m.in.; brak ofert na lokalnym rynku pracy, braki w infrastrukturze technicznej, słaba baza społeczna, poziom bezpieczeństwa oraz szereg pomniejszych czynników. Realizacja tego celu wymaga podjęcia działań organizacyjnych oraz szeregu kosztownych zadań inwestycyjnych, opracowania programów współpracy z innymi gminami oraz ubieganie się o środki z zewnątrz (inwestorzy, Unia Europejska, programy pomocowe).

Słabe Strony	Strategia Konwersyjna	Mocna Strona (Zneutralizowane Zagrożenie)
<ul style="list-style-type: none"> • Zły stan dróg na terenie gminy • Brak sieci kanalizacyjnej i systemu oczyszczania ścieków. • Brak miejsc pracy (słaby sektor małej i średniej przedsiębiorczości). • Rozdrobnienie gospodarstw rolnych i brak dobrze działającego zbytu płodów rolnych. • Słaba baza i wyposażenie placówek infrastruktury społecznej. 	<p>II Cel Strategiczny</p> <p>Poprawa poziomu życia w gminie Stara Błotnica</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Funkcjonalny system komunikacyjny. • Pełna infrastruktura techniczna. • Nowe miejsca pracy. • Rozwój ekologicznego rolnictwa i przetwórstwa. • Dobrze wyposażone placówki oświatowe, służby zdrowia, kulturalne i sportowe.

III. Wykorzystanie walorów gminy dla rozwoju przedsiębiorczości oraz turystyki

Położenie gminy Stara Błotnica jest bardzo korzystne zarówno pod względem administracyjnym – bliskość dużych aglomeracji miejskich, co wiąże się z możliwością zbytu towarów wyprodukowanych w gminie – jak i geograficznym (rozwój turystyki).

Mocne Strony	Odpowiadające im Szanse Rozwoju	Cel Strategiczny
<ul style="list-style-type: none"> • Korzystne położenie geograficzne i administracyjne gminy. • Czyste środowisko naturalne oraz tradycje rolnicze sprzyjające rozwojowi ekologicznemu gminy. • Wysoki stopień zwodociągowania gminy. • Placówki oświatowe. • Sanktuarium w Starej Błotnicy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój produkcji rolniczej i przetwórstwa metodami ekologicznymi. • Pozyskanie środków zewnętrznych na inwestycje. • Pozyskanie inwestorów • Rozwój turystyki i agroturystyki (również turystyki pielgrzymkowej). • Szeroka promocja gminy. 	<p>III Cel Strategiczny</p> <p>Wykorzystanie walorów gminy dla rozwoju przedsiębiorczości oraz turystyki</p>

Cele strategiczne powinny określać kierunki działań zmierzających do likwidacji lub złagodzenia głównych problemów utrudniających rozwój gminy. Hierarchię zdefiniowanych celów w zestawieniu z głównymi problemami gminy (określonymi na Sesji Planowania Strategicznego) można przedstawić przy pomocy „Macierzy celów i problemów”. Pomoże to zidentyfikować te zagadnienia i obszary problemowe, które mają istotny wpływ na realizację założonych celów.

MACIERZ CELÓW I PROBLEMÓW GMINY STARA BŁOTNICA

Problemy / cele	Zgodność problemów z celem		
	I Cel Strategiczny Gmina Stara Błotnica – rolnicza i ekologiczna	II Cel Strategiczny Poprawa poziomu życia w gminie Stara Błotnica	III Cel Strategiczny Wykorzystanie walorów gminy dla rozwoju przedsiębiorczości oraz turystyki
<p>Problemy społeczne</p> <p>PSp 1 – bezrobocie</p> <p>PSp 2 – brak rozwoju sektora MŚP</p> <p>PSp 3 – słabe wyposażenie placówek infrastruktury społecznej</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ PSp 1 Rozwijające się rolnictwo oraz podejmowane działania ekologiczne pozwolą na stworzenie stałych oraz okresowych miejsc pracy w gminie ◆ PSp 2 Podejmowane przez mieszkańców gminy oraz inwestorów działania skierowane w stronę rozwoju rolnictwa przyczynią się do wzrostu zapotrzebowania na usługi około rolnicze i inne 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ PSp 1 Nowe miejsca pracy na terenie gminy zwiększą dochody mieszkańców i podniosą poziom życia ◆ PSp 2 Wzrost aktywności społecznej przyczyni się do rozwoju sektora małej i średniej przedsiębiorczości w gminie, co podniesie standard życia jej mieszkańców ◆ PSp 3 Poprawa wyposażenia i bazy lokalowej placówek infrastruktury społecznej podniesie poziom życia w gminie 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ PSp 1 Rozwój sektora wypoczynkowego w gminie pozwoli utworzyć nowe miejsca pracy ◆ PSp 2 Rozwój małej i średniej przedsiębiorczości w gminie może obsługiwać rozwijający się sektor turystyczny ◆ PSp 3 Dobrze funkcjonująca baza infrastruktury społecznej będzie zachętą dla gości odwiedzających gminę

Problemy / cele	Zgodność problemów z celem		
	I Cel Strategiczny Gmina Stara Błotnica – rolnicza i ekologiczna	II Cel Strategiczny Poprawa poziomu życia w gminie Stara Błotnica	III Cel Strategiczny Wykorzystanie walorów gminy dla rozwoju przedsiębiorczości oraz turystyki
<p>Problemy ekologiczne</p> <p>PE 1 – brak kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni</p> <p>PE 2 – niska świadomość ekologiczna mieszkańców</p> <p>PE 3 – nierozwiązany problem utylizacji odpadów „dzikie” wysypiska odpadów</p>	<p>◆ PE 1 Budowa systemu kanalizacji sanitarnej wspomaga rozwój rolnictwa, a także przyczyni się do poprawy stanu sanitarnego czystości gleb, wód powierzchniowych i podziemnych.</p> <p>◆ PE 2 Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców przyczyni się do racjonalizacji gospodarowania ziemią i rozwoju ekologicznego rolnictwa</p> <p>◆ PE 3 Sprawny system zbierania i utylizacja odpadów poprawi estetykę gminy i stan środowiska naturalnego w regionie</p>	<p>◆ PE 1 Budowa systemu kanalizacji sanitarnej podniesie komfort życia mieszkańców gminy</p> <p>◆ PE 2 Edukacja proekologiczna umożliwi lepsze gospodarowanie energią, wodą oraz popularyzację termomodernizacji czy wykorzystania alternatywnych źródeł energii</p> <p>◆ PE 3 Rozwiązanie problemu utylizacji odpadów podniesie estetykę gminy</p>	<p>◆ PE 1 Budowa systemu kanalizacji sanitarnej podniesie walory turystyczne gminy i przyczyni się do rozwoju przedsiębiorstw</p> <p>◆ PE 2 Edukacja proekologiczna przyczyni się do lepszego wykorzystania walorów turystyczno – rekreacyjnych gminy</p> <p>◆ PE 3 Likwidacja dzikich wysypisk poprawi estetykę gminy i podniesie jej walory turystyczno – rekreacyjne oraz zachęci potencjalnych inwestorów</p>

Problemy / cele	Zgodność problemów z celem		
	I Cel Strategiczny Gmina Stara Błotnica – rolnicza i ekologiczna	II Cel Strategiczny Poprawa poziomu życia w gminie Stara Błotnica	III Cel Strategiczny Wykorzystanie walorów gminy dla rozwoju przedsiębiorczości oraz turystyki
<p>Problemy infrastruktury technicznej</p> <p>PI 1 – brak kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni</p> <p>PI 2 – zły stan dróg w gminie</p> <p>PI 3 – nierozwiązany problem utylizacji odpadów</p> <p>PI 4 – brak gazyfikacji</p>	<p>◆ PI 1 Kompleksowa kanalizacja sanitarna jest czynnikiem sprzyjającym dla budownictwa mieszkaniowego oraz działalności gospodarczej</p> <p>◆ PI 2 Poprawa stanu dróg w gminie ułatwi komunikację i transport towarów oraz zmniejszy uciążliwość hałasu komunikacyjnego</p> <p>◆ PI 3 Rozwiązanie problemu utylizacji odpadów poprawi estetykę gminy i wspomogę działania proekologiczne</p> <p>◆ PI 4 Budowa sieci gazociągowej poprawi stan środowiska w zakresie niskiej emisji</p>	<p>◆ PI 1 System odprowadzania ścieków z mieszkań likwiduje uciążliwości wynikające z eksploatacji szamb</p> <p>◆ PI 2 Poprawa jakości dróg i infrastruktury drogowej w gminie usprawni transport wewnątrzgminny i poprawi bezpieczeństwo w ruchu drogowym</p> <p>◆ PI 3 Sprawny system zbierania i utylizacji odpadów poprawi estetykę gminy</p> <p>◆ PI 4 Gazyfikacja gminy daje możliwość przechodzenia z ogrzewania węglowego na mniej uciążliwe w eksploatacji i „przyjazne” dla środowiska ogrzewanie gazowe mieszkań</p>	<p>◆ PI 1 Budowa systemu kanalizacji poprawi stan czystości gleby, wód powierzchniowych i gruntowych, zwiększając tym samym atrakcyjność wypoczynkową gminy</p> <p>◆ PI 2 Dobry stan dróg i infrastruktury drogowej jest argumentem zachęcającym potencjalnych turystów</p> <p>◆ PI 3 Sprawny i efektywny system utylizacji odpadów stałych wpłynie na estetykę i atrakcyjność turystyczną gminy</p>

Problemy / cele	Zgodność problemów z celem		
	I Cel Strategiczny Gmina Stara Błotnica – rolnicza i ekologiczna	II Cel Strategiczny Poprawa poziomu życia w gminie Stara Błotnica	III Cel Strategiczny Wykorzystanie walorów gminy dla rozwoju przedsiębiorczości oraz turystyki
<p>Problemy strukturalne</p> <p>PS 1 – brak miejsc pracy</p> <p>PS 2 – rozdrobnienie gospodarstw rolnych</p> <p>PS 3 – brak środków na rozwój gminy</p>	<p>◆ PS 1 Przeprowadzenie restrukturyzacji rolnictwa pozwoli na stworzenie miejsc pracy o charakterze sezonowym i stałym w: handlu, usługach okołorolniczych, transporcie.</p> <p>◆ PS 2 Poprawa stosunków agralnych w gminie wpłynie pozytywnie na zwiększenie i udoskonalenie, a także specjalizację produkcji rolnej</p>	<p>◆ PS 1 Polityka gminy, sprzyjająca rozwojowi sektora małych i średnich firm w gminie poprawi stan rynku pracy i sytuację materialną rodzin</p> <p>◆ PS 2 Dobrze prosperujące i silne gospodarstwa będą w stanie zapewnić lepsze warunki życia mieszkańcom gminy</p> <p>◆ PS 3 Aktywne poszukiwanie zewnętrznych środków na rozwój gminy przyspieszy możliwość realizacji inwestycji w zakresie infrastruktury technicznej i społecznej, co poprawi standard życia mieszkańców</p>	<p>◆ PS 1 Podnoszenie atrakcyjności turystycznej gminy pozwoli uruchomić np.: programy robót publicznych, czy prac interwencyjnych</p> <p>◆ PS 2 Konsolidacja gospodarstw zwiększy możliwości rozwoju turystyki w zakresie powstawania atrakcyjnych gospodarstw agroturystycznych</p> <p>◆ PS 3 Powstanie nowych obiektów turystyczno – rekreacyjnych zwiększy wpływy do budżetu gminy</p>

CELE OPERACYJNE

Realizacja celów strategicznych wymaga podjęcia szeregu działań. Główne kierunki tych działań definiuje się jako cele operacyjne. W większości przypadków wykonanie zadań wynikających z celu operacyjnego przybliży nas do kilku celów strategicznych - działania uzupełniają się wzajemnie, tworząc pewien spójny program rozwoju gminy. Przedstawione niżej propozycje celów operacyjnych zostały określone po analizie „macierzy celów i problemów” i przybliżają nas do osiągnięcia oczekiwanych efektów.

CELE OPERACYJNE DLA GMINY STARA BŁOTNICA

- A. Rozwój ekologicznego rolnictwa i przetwórstwa
- B. Rozbudowa systemów infrastruktury technicznej
- C. Podniesienie walorów przyrodniczych gminy
- D. Gmina posiadająca silne zaplecze infrastruktury społecznej
- E. Rozwój gospodarczy gminy
- F. Bezpieczna gmina
- G. Rozwój turystyki
- H. Gmina atrakcyjna dla inwestorów
- I. Szeroka promocja gminy

CELE OPERACYJNE DLA GMINY STARA BŁOTNICA

A. Rozwój ekologicznego rolnictwa i przetwórstwa

Gmina Stara Błotnica ma charakter typowo rolniczy i taki jej charakter - według głosów uczestników Sesji Planowania Strategicznego - będzie dominował w przyszłości. Koniecznym będzie zatem stworzenie silnego zaplecza (np. grupy producenckie) dla zwiększenia konkurencyjności lokalnych produktów, utworzenia dla nich rynków zbytu i szerokiej promocji. Bardzo korzystnym rozwiązaniem dla dalszego rozwoju gminy byłoby stworzenie zakładów przetwarzających rodzime płody rolne, które dawałyby zarobek i zatrudnienie mieszkańcom

B. Rozbudowa systemów infrastruktury technicznej

Założeniem Strategii jest zrealizowanie planu budowy, rozbudowy lub modernizacji systemów infrastruktury technicznej służącej mieszkańcom gminy we wszystkich sołectwach. Szczególnie ważną inwestycją jest budowa sieci kanalizacji sanitarnej, której gmina nie posiada oraz budowa lokalnych oczyszczalni ścieków. Plany gospodarki wodnej zakładają również propagowanie przydomowych oczyszczalni w rejonach, gdzie budowa sieci nie jest ekonomicznie uzasadniona. Do zadań gminy należy również popularyzacja ekologicznych paliw grzewczych m.in. gazu, co wiąże się w budową sieci w miarę zainteresowania mieszkańców.

C. Podniesienie walorów przyrodniczych gminy

Walory estetyczne gminy stanowiąc będą jej wizytówką i jednocześnie zachętą dla inwestorów i turystów. Działania Samorządu powinny zmierzać do poprawy lub

niedopuszczenia do pogorszenia stanu środowiska naturalnego. Dla realizacji tego celu należą zadania obejmujące:

- zwiększenie lesistości gminy poprzez zadrzewienie nieużytków oraz niskich bonitacyjnie klas ziemi,*
- zwiększenie zadrzewień w strefach przydrożnych co dodatkowo zmniejszy uciążliwość hałasu,*
- poprawę stanu istniejących zbiorników wodnych.*

D. Gmina posiadająca silne zaplecze infrastruktury społecznej

Zarówno baza lokalowa, jak i wyposażenie placówek społecznych w gminie powinno zaspokajać potrzeby mieszkańców w zakresie: ochrony zdrowia, oświaty, kultury itp.. Pełne zaspokojenie potrzeb lokalnych w obszarze sfery społecznej będzie wymagać podjęcia szeregu długofalowych działań inwestycyjnych i organizacyjnych przez samorząd gminy i instytucje odpowiedzialne za konkretne placówki.

E. Rozwój gospodarczy gminy

Aktywność gospodarcza mieszkańców gminy powinna być wspierana odpowiednimi działaniami Samorządu. Celowym działaniem będzie opracowanie i wdrożenie systemu ulg i zachęt dla inwestorów, wsparcie lokalnych inicjatyw w zakresie tworzeniu warunków dla powstawania nowych miejsc pracy. Zadaniem Samorządu będzie również podjęcie działań w celu pozyskania inwestorów zewnętrznych – wdrożenie systemu promocji gminnej oferty dla inwestorów.

F. Bezpieczna gmina

Bezpieczeństwo w gminie w dużej mierze zależy od wykształcenia i wyposażenia jednostek ochrony, czyli policji i straży pożarnych (jednostek OSP). Pozostałe działania w zakresie bezpieczeństwa powinny zmierzać do podjęcia działań inwestycyjnych tj. budowy chodników, parkingów, bezkolizyjnych skrzyżowań oraz oświetlenia ulic. Inwestycje te przyczynią się do wzrostu poczucia bezpieczeństwa samych mieszkańców, a także turystów odwiedzających gminę.

G. Rozwój turystyki

Warunki przyrodnicze, a także korzystne położenie geograficzne i administracyjne, uatrakcyjnijają tereny gminy dla mieszkańców Warszawy i Radomia (dogodne połączenia komunikacyjne). Szansą na dalszy rozwój może być również turystyka, także turystyka pielgrzymkowa. Konieczne jest zatem stworzenie podstaw infrastruktury, przygotowanie terenów pod inwestycje (budowlane, lotniskowe, gospodarcze) oraz zwiększenie walorów gminy polegające na: zalesieniu nieużytków, możliwości budowy nowych zbiorników wodnych, wyznaczeniu ścieżek rowerowych i parkingów, stworzeniu bazy noclegowej (np. gospodarstw agroturystyczne) i gastronomicznej.

H. Gmina atrakcyjna dla inwestorów

Dostosowanie się gminy Stara Błotnica do przyjęcia nowych inwestycji na swój teren będzie się wiązało m.in.: przygotowaniem działek pod inwestycje, stworzeniem systemu zachęt dla inwestorów oraz rozbudową sieci infrastruktury. Zadaniem samorządu gminy będzie stworzenie stale aktualizowanej oferty i dostosowanie swoich planów zagospodarowania przestrzennego gminy do potrzeb inwestycji.

I. Szeroka promocja gminy.

Promocja jest jednym z celów, od których zależy dalszy rozwój gminy. Koniecznym jest stworzenie takiego programu promocji, który zapewni maksymalną skuteczność działań oraz uwzględni różnorodność oferty: działki budowlane, stan środowiska naturalnego, produkcja rolna.

IX. OPTYMALNE KIERUNKI ROZWOJU GMINY

Optymalne kierunki rozwoju gminy wynikają z jej realnych możliwości i powinny odpowiadać preferencjom mieszkańców. Ustalając główne kierunki rozwoju w poszczególnych sferach funkcjonowania gminy należy uwzględnić następujące zasady:

- zasada zrównoważonego rozwoju, polegająca na uwzględnieniu w planach rozwojowych zarówno aspektów społecznych jak i finansowych, z jednoczesnym uwzględnieniem wymogów ekologii.
- wielofunkcyjny rozwój gminy, polegający na równomiernym rozwijaniu nowoczesnego rolnictwa oraz preferowanych przez mieszkańców gałęzi przemysłu, rzemiosła, handlu i usług.
- zgodność kierunków rozwoju gminy z celami i priorytetami strategicznymi, zapisanymi w Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego:
  - Zwiększenie konkurencyjności metropolii warszawskiej i regionu w układzie europejskim i globalnym
  - Przeciwdziałanie nadmiernym, społecznie nieakceptowanym dysproporcjom w poziomie rozwoju gospodarczego i warunkach życia ludności w województwie
  - Poprawa jakości środowiska przyrodniczego Mazowsza

- Wydłużenie trwania życia mieszkańców województwa mazowieckiego poprzez zmianę stylu życia oraz poprzez zmniejszenie rozpowszechnienia chorób, ze szczególnym uwzględnieniem chorób cywilizacyjnych i uzależnień
- Ukształtowanie tożsamości kulturowej regionu
- Bardziej efektywne wykorzystanie przestrzeni

MISJA POWIATU BIAŁOBRZESKIEGO

Dążenie strategiczne (misja) powiatu białobrzeskiego, opierająca się na wynikach sesji planowania strategicznego i warsztatów planowania strategicznego, została zdefiniowana następująco:

Powiat białobrzeski to region, w którym przedsiębiorczość rozwija się w sposób przyjazny dla środowiska, walory przyrody wykorzystuje się dla rozwoju rekreacji i agroturystyki, a nowoczesne, specjalistyczne gospodarstwa rolne i przetwórcze z powodzeniem funkcjonują w warunkach rynkowych. Systematycznie zwiększana jest lokalna oferta edukacyjna i kulturalna, dostępność i poziom usług medycznych spełnia oczekiwania mieszkańców.

Cele strategiczne:

- *Stworzenie warunków i „klimatu” do rozwoju przedsiębiorczości*
- *Zaspokajanie lokalnych potrzeb w obszarze sfery społecznej i infrastruktury technicznej*
- *Czyste środowisko naturalne*
- *Regionalne centrum rekreacji i wypoczynku*

KIERUNKI ROZWOJU GMINY STARA BŁOTNICA

9.1. Sfera społeczna

Zrównoważony rozwój gminy wymaga – zdaniem uczestników Sesji i Warsztatów Planowania Strategicznego – podjęcia następujących działań:

- *poprawy sytuacji na rynku pracy – tworzenie sprzyjających warunków dla powstawania nowych miejsc pracy*
- *poprawa stanu bazy lokalowej i wyposażenia placówek oświatowych, kulturalnych i ochrony zdrowia*
- *poprawa stanu bezpieczeństwa (przeciwdziałanie patologiom społecznym)*
- *zagospodarowanie wolnego czasu młodzieży (budowa obiektów sportowych, działalność kulturalna itp.)*
- *działania edukacyjne dla dorosłych (kursy, szkolenia dotyczące działalności gospodarczej, agroturystyki, produkcji zdrowej żywności itp.)*

Wymienione wyżej działania będą sprzyjały realizacji celu strategicznego, jakim jest podniesienie poziomu życia mieszkańców gminy Stara Błotnica.

9.2. Infrastruktura techniczna

Realizacja przyjętych celów strategicznych gminy wymaga systematycznej rozbudowy sieci infrastruktury technicznej. Zdaniem mieszkańców gminy – najistotniejszym problemem jest brak kanalizacji i oczyszczalni ścieków. Jest to jednocześnie najbardziej kosztowna inwestycja i w związku z tym musi być rozłożona w czasie. Równocześnie muszą być realizowane zadania z zakresu:

- *gazyfikacji gminy – w zależności od zainteresowania w poszczególnych sołectwach*
- *modernizacji sieci elektroenergetycznych*
- *docelowego rozwiązania problemu zbiórki odpadów stałych*

- *modernizacji dróg na terenie gminy oraz „infrastruktury drogowej”, niezbędnej do sprawnego funkcjonowania systemu komunikacji*

Ze względu na skalę planowanych zadań konieczne będzie podjęcie starań o wsparcie inwestycji z funduszy zewnętrznych (budżet państwa, środki pomocowe Unii Europejskiej, fundusze ochrony środowiska) oraz współpraca z instytucjami zarządzającymi elementami infrastruktury na terenie gminy (Zakład Energetyczny, Starostwo Powiatowe, Urząd Marszałkowski).

9.3. Sfera gospodarcza

Działania Samorządu Gminy Stara Błotnica w zakresie rozwoju sfery gospodarczej polegać powinny na stworzeniu sprzyjającej atmosfery dla rozwoju sektora Małych i Średnich Przedsiębiorstw – przygotowanie terenów pod inwestycje gospodarcze, usprawnienie obsługi inwestorów przez Urząd Gminy, wdrożenie systemu zachęt i preferencji dla osób i firm tworzących nowe miejsca pracy – zwłaszcza w obszarach zgodnych z celami strategicznymi gminy: budownictwo, usługi dla ludności, usługi turystyczno-rekreacyjne oraz inna działalność nie wpływająca negatywnie na stan środowiska naturalnego. Na powodzenie programów rozwoju gospodarczego znaczący wpływ będzie miała również aktywność władz samorządowych – promocja gminy, pozyskiwanie inwestorów zewnętrznych, współdziałanie z wyspecjalizowanymi instytucjami w obszarze edukacji gospodarczej mieszkańców.

9.4. Ekologia

Celem strategicznym gminy jest podejmowanie działań proekologicznych, które pozytywnie wpłyną na rozwój ogólny gminy tzn.: rozwój rolnictwa, osadnictwa oraz funkcji turystyczno-rekreacyjnych. Dlatego też należy podjąć działania w zakresie:

- *rozbudowy systemu kanalizacji i oczyszczania ścieków,*
- *segregacji odpadów i odzysku surowców wtórnych,*
- *racjonalizacji gospodarki energią*
- *zalesiania słabych gleb i ochronę zbiorników wodnych*
- *poprawa estetyki gminy – dotyczy to m.in. likwidacji „dzikich wysypisk”
w lasach*

Czynnikiem, wspierającym poprawę stanu środowiska naturalnego jest edukacja proekologiczna skierowana do młodzieży i dorosłych.

X. HARMONOGRAMY REALIZACYJNE NAJWAŻNIEJSZYCH ZADAŃ

Zdefiniowane w poprzednim rozdziale cele strategiczne Gminy Stara Błotnica wymagają podjęcia szeregu zadań. Mają one różny „ciężar gatunkowy” i ich realizacja zajmie okresy czasu o różnej długości. Ważne jest możliwie szybkie rozpoczęcie działania i późniejszy stały monitoring osiąganych rezultatów. Poniższe zestawienia zawierają najważniejsze zadania, jakie należy podjąć, aby w założonym czasie osiągnąć zamierzone cele.

Treść zadania - zapisana hasłowo - definiuje pewne obszary, których szczegółowe „rozpracowanie” niezbędne jest do osiągnięcia celów operacyjnych.

Sposób realizacji - to zestawienie głównych działań, które trzeba podjąć. Część z nich może wykonać gmina. Przy realizacji innych konieczna będzie współpraca z różnymi instytucjami. Zawsze jednak stroną inicjującą i koordynującą zadanie musi być samorząd.

Podmiot realizujący - w tej rubryce podano propozycję instytucji, które z racji swej działalności i obowiązków statutowych, powinny włączyć się w realizację zadania (niektóre zadania – ważne dla gminy – należą do zadań własnych innych instytucji - np. Powiatu czy Zakładu Energetycznego. Wiodącą rolę pełnić więc powinny te instytucje, a Gmina funkcję pomocniczą). W niektórych przypadkach można założyć współfinansowanie zadania.

Termin realizacji - szacunkowy termin rozpoczęcia i zakończenia zadania. W niektórych przypadkach działania powinny być prowadzone w sposób ciągły i mogą być kontynuowane również po roku 2019.

Źródła finansowania - w każdym przypadku budżet gminy będzie miał udział w finansowaniu zadania. Gmina musi podjąć starania w celu pozyskania środków „zewnętrznych” na realizację określonych przedsięwzięć.

Program rozwoju rolnictwa		1
Treść zadania	<p>Teren gminy stanowią głównie obszary wiejskie specjalizujące się w rolnictwie. Niezbędnym elementem dalszego rozwoju gminy w tym zakresie jest poprawa konkurencyjności i rentowności lokalnej produkcji rolnej. Program zakłada zwiększenie atrakcyjności oferty produktów rolnych – poza produkcją na skalę przemysłową powinny powstawać gospodarstwa produkujące zdrową żywność (również np. gospodarstwa agroturystyczne, czy gospodarstwa specjalistyczne). Istnieje możliwość zawiązania tzn. grup producenckich, dbających o interesy wytwórców. Zadaniem samorządu będzie popularyzacja, wspieranie oraz promocja tego rodzaju działalności. Pozostałe działania będą realizowane bezpośrednio przez właścicieli gospodarstw i instytucje wspierające rolnictwo.</p>	
Sposób realizacji	<ul style="list-style-type: none"> • Opracowanie raportu o stanie gospodarstw rolnych w gminie • Opracowanie systemu restrukturyzacji rolnictwa • Analiza możliwości stworzenia grup producenckich • Organizacja szkoleń i prowadzenie doradztwa 	
Podmiot realizujący	Rada Gminy Stara Błotnica	
Termin realizacji	2004 – 2019	
Oczekiwane efekty	<ul style="list-style-type: none"> • Podniesienie konkurencyjności gospodarstw rolnych 	

Program rozwoju przetwórstwa		2
Treść zadania	Ważnym elementem rozwoju gminy jest rozbudowa sektora gospodarczego obsługującego rolnictwo (usługi) oraz stworzenie zakładów przetwórczych wykorzystujących plody rolne z terenu gminy. Umożliwi to stworzenie nowych miejsc pracy oraz zachowanie części wpływów, które wcześniej przejmowali pośrednicy. Rolą samorządu gminy będzie wspieranie tych inicjatyw (dofinansowanie, ulgi) oraz prowadzenie doradztwa i szkoleń.	
Sposób realizacji	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza możliwości rozwoju przetwórstwa w gminie • Opracowanie systemu wspierania działalności przetwórczej i usług na rzecz rolnictwa • Organizacja szkoleń i doradztwa 	
Podmiot realizujący	Rada Gminy Stara Błotnica	
Termin realizacji	2004 – 2019	
Oczekiwane efekty	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa opłacalności produkcji rolnej • Stworzenie nowych miejsc pracy 	

Program gospodarki wodno-ściekowej		3
Treść zadania	<p>Zadaniem samorządu gminy jest opracowanie koncepcji kanalizacji, która stanowiłaby optymalny system zbierania i oczyszczania ścieków w zależności od ukształtowania terenu, gęstości zaludnienia, planów rozwojowych. Założeniem programu jest doprowadzenie sieci kanalizacyjnej w te rejony gminy, gdzie istnieje uzasadnienie co do jej ekonomicznego wykorzystania. Plan zakłada całkowite wyeliminowanie przydomowych zbiorników ścieków (szamb). Inwestycje te wymagają znacznych środków, dlatego konieczne jest zabieganie o zewnętrzne wsparcie tego celu oraz podział zadania na etapy. Program powinien być opracowywany po przeprowadzeniu konsultacji na temat możliwości wspólnych inwestycji (i wspólnych wniosków o środki pomocowe) z sąsiednimi gminami.</p>	
Sposób realizacji	<ul style="list-style-type: none"> • Modernizacja stacji uzdatniania wody i uzupełnienie sieci wodociągowej na terenie gminy • Opracowanie koncepcji kanalizacji gminy • Opracowanie harmonogramów inwestycji • Opracowanie dokumentacji technicznej • Pozyskanie środków zewnętrznych na inwestycje • Realizacja zadań 	
Podmiot realizujący	Rada Gminy Stara Błotnica	
Termin realizacji	2004 – 2019	
Oczekiwane efekty	<ul style="list-style-type: none"> • Kompleksowa kanalizacja gminy • Zasadnicza poprawa jakości wód powierzchniowych 	

Program gazyfikacji		4
Treść zadania	<p>Program zakłada rozwój sieci gazociągowej w gminie na terenie wszystkich sołectw. Przeprowadzenie gazyfikacji uzależnione jest jednak od zapotrzebowania społecznego (kwestia relacji cenowych nośników energii). Koncepcja budowy sieci gazociągowej podzielona jest na etapy. Budowa poszczególnych odcinków będzie rozpoczęta, gdy liczba zainteresowanych uzasadni ekonomicznie inwestycję. Do zadań gminy należy ponadto propagowanie zwiększenie liczby domów ogrzewanych gazem oraz popularyzacja termomodernizacji budynków.</p>	
Sposób realizacji	<ul style="list-style-type: none"> • Opracowanie harmonogramów inwestycji • Opracowanie dokumentacji technicznej • Pozyskanie zewnętrznego wsparcia na realizację inwestycji • Realizacja zadań 	
Podmiot realizujący	Rada Gminy Stara Błotnica	
Termin realizacji	2004 – 2019	
Oczekiwane efekty	<ul style="list-style-type: none"> • Zmniejszenie niskiej emisji 	

Program modernizacji sieci elektroenergetycznej		5
Treść zadania	Do zadań gminy należy opracowanie planu zapotrzebowania na energię elektryczną (obowiązek nałożony Ustawą „Prawo energetyczne”). Potrzeby inwestycyjne, w tym zakresie będą realizowane głównie przez Zakład Energetyczny - samodzielnie oraz przy współpracy z gminą.	
Sposób realizacji	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza stanu obecnego sieci elektroenergetycznych • Opracowanie harmonogramów modernizacji sieci • Opracowanie harmonogramów modernizacji oświetlenia drogowego • Realizacja zadań 	
Podmiot realizujący	Rada Gminy Stara Błotnica	
Termin realizacji	2004 – 2019	
Oczekiwane efekty	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa jakości w dostawach energii elektrycznej • Budowa sieci na terenach przeznaczonych pod inwestycje 	

Program rozwoju infrastruktury komunikacyjnej		6
Treść zadania	Celem programu jest stworzenie sprawnego i bezpiecznego systemu komunikacji. Przed podjęciem działań inwestycyjnych konieczne jest przeprowadzenie analizy stanu obecnej infrastruktury drogowej oraz potrzeb jej rozbudowy. Należą do niej m.in.: chodniki, bezkolizyjne skrzyżowania, oświetlenie uliczne, parkingi, oznakowanie dróg (znaki drogowe i tablice informacyjne). Część zadań, zlokalizowanych w pasach drogowych będzie w należała do kompetencji zarządzającego daną drogą. Realizacja celów strategicznych gminy zakłada również tworzenie obiektów wspierających rozwój turystyki i rekreacji (parkingi, ścieżki rowerowe).	
Sposób realizacji	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza stanu obecnej „otoczenia” sieci drogowej • Opracowanie harmonogramów zadań • Realizacja zadań 	
Podmiot realizujący	Rada Gminy Stara Błotnica	
Termin realizacji	2004 – 2019	
Oczekiwane efekty	<ul style="list-style-type: none"> • Ułatwienia w komunikacji i transporcie • Zwiększenie bezpieczeństwa drogowego 	

Program budowy i modernizacji dróg		7
Treść zadania	System komunikacyjny gminy, stanowi kluczowy element jej dalszego rozwoju. Ponieważ drogi w gminie są zarządzane przez różne szczeble administracji samorządowej konieczne jest opracowanie – w porozumieniu z samorządem powiatowym i wojewódzkim – programu oraz harmonogramów ich modernizacji. Koszty inwestycji wymagają podjęcia wspólnych starań o środki pomocowe na ten cel.	
Sposób realizacji	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza stanu obecnego dróg na terenie gminy • Opracowanie harmonogramów remontów i modernizacji dróg • Pozyskanie środków pomocowych • Realizacja zadań 	
Podmiot realizujący	Rada Gminy Stara Błotnica Rada Powiatu Sejmik Wojewódzki	
Termin realizacji	2004 – 2019	
Oczekiwane efekty	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa stanu technicznego dróg w gminie • Ułatwienia w komunikacji • Zwiększenie bezpieczeństwa drogowego 	

Program ochrony terenów leśnych i zalesień		8
Treść zadania	Z uwagi na niską lesistość gminy należy podjąć działania zmierzające do zwiększenia areału lasów oraz ochrony istniejących zasobów. Zalesienie poprawi stosunki wodne w glebie oraz perspektywicznie podniesie atrakcyjność turystyczną gminy i umożliwi gospodarcze wykorzystanie lasu. Działania te powinny objąć kwalifikujące się do zalesienia tereny gminne, jak i prywatne. Wycofanie z użytkowania rolniczego gleb najniższych klas oraz nieużytków i ich zalesienie jest ważną dla gminy inwestycją.	
Sposób realizacji	<ul style="list-style-type: none"> • Opracowanie „mapy terenów pod zalesienia” • Opracowanie harmonogramów zalesień • Realizacja zadań 	
Podmiot realizujący	Rada Gminy Stara Błotnica	
Termin realizacji	2004 – 2019	
Oczekiwane efekty	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie lesistości gminy • Podniesienie atrakcyjności turystycznej gminy 	

Program wspierania lokalnych inicjatyw proekologicznych		9
Treść zadania	<p>Podjęmowane przez mieszkańców gminy inicjatywy proekologiczne powinny być wspierane przez samorząd gminy, ponieważ wpływają na poprawę jakości środowiska naturalnego. Są to głównie działania zmierzające do poprawy standardu życia, np.: budowy sieci infrastruktury technicznej lub ochrony obszarów cennych dla danego regionu. Władze samorządowe powinny wspomagać te inicjatywy w zakresie: wsparcia finansowego lub współpracy w finansowaniu projektu (stworzenie na ten cel rezerwy w budżecie gminy), kształtowania i realizacji programu informacyjnego, doradztwa w sprawach merytorycznych, udostępniania kanałów informacyjnych.</p>	
Sposób realizacji	<ul style="list-style-type: none"> • Opracowanie planu wsparcia dla społecznych inicjatyw proekologicznych w gminie 	
Podmiot realizujący	Rada Gminy Stara Błotnica	
Termin realizacji	2004 – 2019	
Oczekiwane efekty	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa stanu środowiska naturalnego w gminie 	

Program minimalizacji zagrożeń i poprawy stanu bezpieczeństwa		10
Treść zadania	Poprawa warunków życia mieszkańców oraz rozwój turystyki wymagają podjęcia szeregu działań, efektem których będzie poprawa stanu bezpieczeństwa. Do zadań z zakresu tego programu należy poprawa wyposażenia Policji i OSP – jednostek odpowiedzialnych za bezpieczeństwo, poprawa stanu infrastruktury drogowej (oświetlenie, chodniki, modernizacja dróg, skrzyżowań). Elementem tego programu powinny być również działania skierowane do społeczeństwa, m.in.: programy edukacyjne, organizacja czasu wolnego dla młodzieży, itp.	
Sposób realizacji	<ul style="list-style-type: none"> • Opracowanie raportu o stanie bezpieczeństwa w gminie • Opracowanie i wdrożenie programu rozwoju OSP • Opracowanie i wdrożenie programu przeciwdziałania patologiom społecznym 	
Podmiot realizujący	Rada Gminy Stara Błotnica	
Termin realizacji	2004 – 2019	
Oczekiwane efekty	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa stanu bezpieczeństwa w gminie • Zmniejszenie zagrożeń spowodowanych patologiami społecznymi 	

Program przygotowania terenów pod inwestycje		11
Treść zadania	Pierwszym etapem realizacji programu powinno być przeprowadzenie analizy aktualnego zasobu posiadanych przez gminę terenów inwestycyjnych, terenów potencjalnie możliwych do pozyskania z zasobów prywatnych położonych na terenach inwestycyjnych. Kolejnym etapem będzie przygotowanie harmonogramu uzbrojenia nowych działek budowlanych do zbycia. Zadania te obejmują zapewnienie terenom inwestycyjnym wyposażenia w infrastrukturę techniczną oraz drogi dojazdowe. Najważniejszym zadaniem dla Samorządu będzie utworzenie systemu informowania potencjalnych nabywców o gminnej ofercie.	
Sposób realizacji	<ul style="list-style-type: none"> • Inwentaryzacja potencjalnych terenów inwestycyjnych • Opracowanie planów zagospodarowania przestrzennego, uwzględniających plany inwestycyjne • Uzupełnienie brakujących sieci infrastrukturalnych • Promocja gminnej oferty terenów inwestycyjnych 	
Podmiot realizujący	Rada Gminy Stara Błotnica	
Termin realizacji	2004 – 2019	
Oczekiwane efekty	<ul style="list-style-type: none"> • Zachęcenie do osiedlania się i inwestowania na terenie gminy 	

Program pozyskania inwestorów		12
Treść zadania	<p>Kapitał, niezbędny dla rozwoju gminy, nie zawsze musi pochodzić z budżetu gminy. Program zakłada opracowanie systemu zachęt oraz promocji terenu gminy skierowanej do potencjalnych inwestorów. Program ten powinien obejmować m.in. ulgi podatkowe dla tworzących nowe miejsca pracy, ułatwienia w nabyciu terenów, sprawna obsługa w urzędzie gminy (np. uzyskanie certyfikatu ISO i wdrożenie jego zasad przez Urząd Gminy) i szereg innych udogodnień.</p>	
Sposób realizacji	<ul style="list-style-type: none"> • Opracowanie i wdrożenie systemu zachęt dla inwestorów 	
Podmiot realizujący	Rada Gminy Stara Błotnica	
Termin realizacji	2004 – 2019	
Oczekiwane efekty	<ul style="list-style-type: none"> • Pozyskanie inwestorów • Stworzenie nowych miejsc pracy 	

Program dostosowania infrastruktury społecznej do potrzeb mieszkańców		13
Treść zadania	Na zaspokojenie potrzeb oraz wzrost standardu życia mieszkańców w gminie zasadniczy wpływ mają instytucje sfery społecznej. Konieczne jest przeprowadzenie analizy obecnego stanu posiadania (lokal i wyposażenie) i zapotrzebowania instytucji kulturalnych, placówek oświatowych i ochrony zdrowia. Podejmowane przez gminę działania powinny zmierzać do zrównoważonego jej rozwoju i zapewniać mieszkańcom dostępność oraz szeroki zakres usług świadczonych przez te placówki. Opracowane harmonogramy działań muszą uwzględniać realne możliwości finansowe samorządu i z tego względu będą realizowane w dłuższym przedziale czasowym.	
Sposób realizacji	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza stanu bazy oświatowej w gminie • Analiza potrzeb służby zdrowia • Analiza potrzeb w zakresie kultury • Opracowanie harmonogramów działań • Realizacja zadań 	
Podmiot realizujący	Rada Gminy Stara Błotnica	
Termin realizacji	2004 – 2019	
Oczekiwane efekty	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost standardu życia mieszkańców w gminie 	

Program wykorzystania walorów przyrody dla rozwoju turystyki		14
Treść zadania	Ze względu na korzystne położenie i znaczne walory przyrodnicze, istnieje możliwość rozwoju turystyki i rekreacji, a także agroturystyki i gospodarstw ekologicznych na terenie gminy. Zadaniem Samorządu jest wspieranie rozwoju tego sektora. Do zadań gminy należy także opracowanie programu umożliwiającego rozwój aktywnej rekreacji. Tworzenie bazy noclegowej i gastronomicznej, tworzenie gospodarstw ekologicznych i agroturystycznych zależy głównie od aktywności mieszkańców i inwestorów. Na terenie gminy może również rozwijać się turystyka pielgrzymkowa do Sanktuarium w Starej Błotnicy.	
Sposób realizacji	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza możliwości rozwoju turystyki i rekreacji na terenie gminy • Opracowanie zasad wsparcia inicjatyw w zakresie rozwoju ruchu turystycznego • Opracowanie programu rozwoju rekreacji • Promocja gminnej oferty turystycznej i agroturystycznej 	
Podmiot realizujący	Rada Gminy Stara Błotnica	
Termin realizacji	2004 – 2019	
Oczekiwane efekty	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost zainteresowania turystyką na terenie gminy 	

Program pozyskania środków na rozwój gminy		15
Treść zadania	Realizacja celów strategicznych w zakładanym czasie nie jest możliwa przy wykorzystaniu jedynie środków z budżetu gminy. Funkcjonuje szereg programów, które mogą wspierać różnorodne inicjatywy, zarówno samorządowe, jak i prowadzone przez działające w gminie organizacje pozarządowe. Konieczne jest więc zabieganie o środki zewnętrzne. Dla poprawy skuteczności takich starań gmina powinna posiadać zespół osób, które będą w stanie w sposób profesjonalny przygotować aplikacje o środki pomocowe oraz prawidłowo rozliczać prowadzoną inwestycję	
Sposób realizacji	<ul style="list-style-type: none"> • Powołanie zespołu d/s pozyskiwania środków zewnętrznych na rozwój gminy • Szkolenia dla członków zespołu 	
Podmiot realizujący	Rada Gminy Stara Błotnica	
Termin realizacji	2004 – 2019	
Oczekiwane efekty	<ul style="list-style-type: none"> • Pozyskanie środków na rozwój gminy 	

Program współpracy z samorządami w kraju i za granicą		16
Treść zadania	Stałym punktem działalności gminy powinna być współpraca z innymi samorządami zarówno w kraju, jak i za granicą. Program ten przewiduje wymianę doświadczeń, która pozwala wykorzystać najlepsze rozwiązania wprowadzone i sprawdzone w innych gminach oraz wspólne ubieganie się o środki pomocowe na konkretne inwestycje (gminy sąsiednie).	
Sposób realizacji	<ul style="list-style-type: none"> • Utworzenie gminnego zespołu ds. współpracy z samorządami • Opracowanie oferty współpracy z innymi gminami • Nawiązanie kontaktów z wybranymi gminami 	
Podmiot realizujący	Rada Gminy Stara Błotnica	
Termin realizacji	2004 – 2019	
Oczekiwane efekty	<ul style="list-style-type: none"> • Nawiązanie kontaktów z tzw. gminami partnerskimi • Współpraca w ubieganiu się ośrodki pomocowe 	

Program ochrony środowiska		17
Treść zadania	Ustawa „Prawo ochrony środowiska” nakłada na gminę obowiązek opracowania programu zawierającego diagnozę obecnego stanu środowiska naturalnego oraz cele i kierunki działań w zakresie ochrony środowiska na okres kolejnych lat (aktualizacja programu co 4 lata). Program zakłada realizację planów w zakresie: ochrony wód gruntowych i powierzchniowych, powietrza, gleb, terenów leśnych, zmniejszenia uciążliwości hałasu.	
Sposób realizacji	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza stanu obecnego środowiska • Opracowanie programu działań na najbliższe 4 lata • Opracowanie harmonogramu działań • Realizacja inwestycji • Bieżący monitoring realizacji programu 	
Podmiot realizujący	Rada Gminy Stara Błotnica	
Termin realizacji	2004 – 2019	
Oczekiwane efekty	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa stanu środowiska naturalnego w gminie 	

Program gospodarki odpadami		18
Treść zadania	„Ustawa o odpadach” nakłada na samorzady gminne obowiązek opracowania gminnego planu gospodarki odpadami. Plan ten zawiera opis stanu obecnego oraz kierunki działań przyszłościowych zmierzających do poprawy stanu ekologicznego gminy. Dokument ten określa zasady racjonalizacji gospodarki odpadami w gminie, które dotyczą: wprowadzenia selekcji odpadów komunalnych, systemu utylizacji odpadów, planu rekultywacji składowiska. Program ten, uzgadniany z samorządem powiatowym, musi być aktualizowany co 4 lata.	
Sposób realizacji	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza stanu obecnego gospodarki odpadami • Opracowanie programu i harmonogramu działań na najbliższe 4 lata • Realizacja inwestycji • Bieżący monitoring realizacji programu 	
Podmiot realizujący	Rada Gminy Stara Błotnica	
Termin realizacji	2004 – 2019	
Oczekiwane efekty	<ul style="list-style-type: none"> • Racjonalna gospodarka odpadami 	

Program edukacji ekologicznej		19
Treść zadania	Jednym z celów gminy jest kształtowanie odpowiednich postaw ekologicznych jej mieszkańców. Prowadzenie edukacji na wszystkich szczeblach (dzieci i młodzież w szkołach, dorośli np. na szkoleniach) korzystnie wpłynie na stan środowiska naturalnego w gminie, a także na poprawę jej wizerunku. Świadomy ekologicznie mieszkaniec lepiej zadba o swoje otoczenie. Program powinien zakładać współpracę z samorządami gmin sąsiednich i samorządem powiatowym	
Sposób realizacji	<ul style="list-style-type: none"> • Opracowanie programu edukacji ekologicznej w szkołach • Opracowanie programu dla mieszkańców gminy w zakresie ekologii 	
Podmiot realizujący	Rada Gminy Stara Błotnica	
Termin realizacji	2004 – 2019	
Oczekiwane efekty	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa stanu środowiska naturalnego w gminie 	

Program informacyjny dla mieszkańców gminy		20
Treść zadania	Mieszkańcy powinni mieć możliwość otrzymywania niezbędnych informacji w zakresie m.in.: planów rozwojowych gminy, możliwości otrzymania wsparcia inicjatyw społecznych i gospodarczych, a także obowiązków (np. selekcji odpadów w gospodarstwach domowych). Konieczne jest zatem opracowanie systemu komunikacji z mieszkańcami całej gminy.	
Sposób realizacji	<ul style="list-style-type: none"> • Opracowanie systemu komunikacji z mieszkańcami gminy	
Podmiot realizujący	Rada Gminy Stara Błotnica	
Termin realizacji	2004 – 2019	
Oczekiwane efekty	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa przepływu informacji	

Program promocji gminy		21
Treść zadania	Skuteczna promocja jest jednym z najistotniejszych warunków osiągnięcia założonych celów strategicznych gminy. Ponieważ oferta gminy jest różnorodna, dlatego też zróżnicowane są grupy docelowe odbiorców. Informacja o walorach i możliwościach gminy powinna być dobrze opracowana i reklamowana. Niezbędny jest zatem profesjonalizm, gwarantujący dotarcie odpowiedniej oferty w odpowiednim czasie i formie do dobrze zidentyfikowanej grupy zainteresowanych.	
Sposób realizacji	<ul style="list-style-type: none"> • Utworzenie gminnego zespołu d/s promocji gminy • Opracowanie kompleksowego programu promocji • Wdrożenie programu 	
Podmiot realizujący	Rada Gminy Stara Błotnica	
Termin realizacji	2004 – 2019	
Oczekiwane efekty	<ul style="list-style-type: none"> • Skuteczna promocja gminy 	

CZEŚĆ II
Plan zadań Gminy do 2019 r.

PLAN ZADAŃ GMINY STARA BŁOTNICA DO ROKU 2019

Tematy, które zostały przedstawione w rozdziale „Harmonogramy realizacyjne najważniejszych zadań” definiują obszary działań niezbędnych do realizacji Misji oraz Celów Strategicznych gminy. Na podstawie tych harmonogramów można zapisać szczegółowe zadania w poszczególnych obszarach.

Opisane w tym rozdziale propozycje zadań zawierają:

- **Treść zadania** - krótki opis zadania z określeniem oczekiwanych efektów realizacji
- **Termin realizacji** - przewidywany czas rozpoczęcia i zakończenia zadania, lub przedział czasowy, w którym dane zadanie powinno zostać zrealizowane.
- **Realizacja** - instytucja realizująca zadania – dla większości zadań będzie to Wójt Gminy. Dla zadań wykraczających poza zakres obowiązków gminy samorząd gminny pełni rolę pomocniczą. Przy części zadań o zasięgu ponadgminnym, realizowanych przez samorządy gminne lub organizacje i instytucje – Wójt będzie **koordynować** realizację zadań, prowadzonych na terenie gminy.
- **Źródła środków** - potencjalne źródła środków finansowych na realizację zadania.

ZADANIE	1.1	Popularyzacja ekologicznego rolnictwa
TERMIN REALIZACJI		2004-2006
REALIZACJA		Wójt Gminy Stara Błotnica
ŹRÓDŁA ŚRODKÓW		Środki własne gminy Środki z budżetu państwa Środki Unii Europejskiej Inne środki zewnętrzne

ZADANIE	1.2.	Poprawa jakości produktów w gospodarstwach ekologicznych – uzyskanie odpowiednich certyfikatów
TERMIN REALIZACJI		2004-2006
REALIZACJA		Wójt Gminy Stara Błotnica
ŹRÓDŁA ŚRODKÓW		Środki własne gminy Środki z budżetu państwa Środki Unii Europejskiej Inne środki zewnętrzne

ZADANIE	2.1.	Opracowanie programu rozwoju przetwórstwa w gminie
TERMIN REALIZACJI		2004-2006
REALIZACJA		Wójt Gminy Stara Błotnica
ŹRÓDŁA ŚRODKÓW		Środki własne gminy

ZADANIE	2.2.	Budowa przetwórni owocowo-warzywnej
TERMIN REALIZACJI		2007-2019
REALIZACJA		Wójt Gminy Stara Błotnica
ŹRÓDŁA ŚRODKÓW		Środki inwestorów Środki z budżetu państwa Środki Unii Europejskiej Inne środki zewnętrzne

ZADANIE	2.3.	Opracowanie projektu wsparcia w tworzeniu grup producenckich na terenie gminy
TERMIN REALIZACJI		2004-2006
REALIZACJA		Wójt Gminy Stara Błotnica
ŹRÓDŁA ŚRODKÓW		Środki własne gminy

ZADANIE	3.1.	Opracowanie planu modernizacji sieci wodociągowej, ujęć wody i stacji uzdatniania
TERMIN REALIZACJI		2004-2006
REALIZACJA		Wójt Gminy Stara Błotnica
ŹRÓDŁA ŚRODKÓW		Środki własne gminy

ZADANIE	3.2.	Wykonanie dokumentacji sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków dla Starej Błotnicy
TERMIN REALIZACJI		2004-2006
REALIZACJA		Wójt Gminy Stara Błotnica
ŹRÓDŁA ŚRODKÓW		Środki własne gminy Środki z budżetu państwa Środki Unii Europejskiej Inne środki zewnętrzne

ZADANIE	3.3.	Budowa oczyszczalni i kanalizacji w miejscowościach: Stara Błotnica, Czyżówka, Stary Kobylnik, Stary Osów, Siemiradz, Sopot, Kadłub, Ryki, Stary Kielbów, Kielbów Nowy (część)
TERMIN REALIZACJI		2007-2019
REALIZACJA		Wójt Gminy Stara Błotnica
ŹRÓDŁA ŚRODKÓW		Środki własne gminy Środki z budżetu państwa FOŚiGW Środki Unii Europejskiej Inne środki zewnętrzne

ZADANIE	3.4.	Sukcesywna budowa kanalizacji na obszarach: - Gózd Stary, Gózd Nowy, Żdzary, Kadłubek Stary, Kadłub Nowy, Grodziski, Trąbki - Pierzchnia, Jakubów, Siekluki, Kiełbów Nowy, Chruściechów, Wólka Pierzchnieńska, Kaszów, Tursk-Łępin, Żabia Wola
TERMIN REALIZACJI		2007-2019
REALIZACJA		Wójt Gminy Stara Błotnica
ŹRÓDŁA ŚRODKÓW		Środki własne gminy Środki mieszkańców Środki z budżetu państwa FOŚiGW Środki Unii Europejskiej Inne środki zewnętrzne

ZADANIE	3.5.	Opracowanie projektu budowy oczyszczalni i popularyzacja oczyszczalni przydomowych na terenie gminy
TERMIN REALIZACJI		2004
REALIZACJA		Wójt Gminy Stara Błotnica
ŹRÓDŁA ŚRODKÓW		Środki własne gminy

ZADANIE	3.6.	Budowa oczyszczalni ścieków obsługującą Starą Błotnicę
TERMIN REALIZACJI		2004-2011
REALIZACJA		Wójt Gminy Stara Błotnica
ŹRÓDŁA ŚRODKÓW		Środki własne gminy Środki z budżetu państwa Środki Unii Europejskiej Inne środki zewnętrzne

ZADANIE	4.1.	Opracowanie założeń do gminnego planu zaopatrzenia w paliwa gazowe
TERMIN REALIZACJI		2004
REALIZACJA		Wójt Gminy Stara Błotnica
ŹRÓDŁA ŚRODKÓW		Środki własne gminy

ZADANIE	4.2.	Analiza zapotrzebowania na budowę sieci gazociągowej w gminie
TERMIN REALIZACJI		2004
REALIZACJA		Wójt Gminy Stara Błotnica
ŹRÓDŁA ŚRODKÓW		Środki własne gminy

ZADANIE	4.3.	Realizacja programu gazyfikacji według planu i zapotrzebowania mieszkańców
TERMIN REALIZACJI		2007-2019
REALIZACJA		Wójt Gminy Stara Błotnica
ŹRÓDŁA ŚRODKÓW		Środki własne gminy Środki mieszkańców Środki z budżetu państwa Środki Unii Europejskiej Inne środki zewnętrzne

ZADANIE	5.1.	Opracowanie założeń do planów zaopatrzenia w energię elektryczną
TERMIN REALIZACJI		2004
REALIZACJA		Wójt Gminy Stara Błotnica
ŹRÓDŁA ŚRODKÓW		Środki własne gminy

ZADANIE	5.2.	Modernizacja sieci elektroenergetycznych w gminie
TERMIN REALIZACJI		2007-2019
REALIZACJA		Zakład Energetyczny Wójt Gminy Stara Błotnica
ŹRÓDŁA ŚRODKÓW		Środki własne gminy RZE Środki z budżetu państwa

ZADANIE	6.1.	Opracowanie projektu rozwoju infrastruktury drogowej na terenie gminy
TERMIN REALIZACJI		2004
REALIZACJA		Wójt Gminy Stara Błotnica
ŹRÓDŁA ŚRODKÓW		Środki własne gminy

ZADANIE	7.1.	Modernizacja dróg wojewódzkich: Gózd- Przytyk – 10 km, Stara Błotnica – Kadłub Nowy – 3 km.
TERMIN REALIZACJI		2004-2006
REALIZACJA		Zarząd Dróg Wojewódzkich Wójt Gminy Stara Błotnica
ŹRÓDŁA ŚRODKÓW		Środki własne gminy Środki z budżetu państwa Środki Unii Europejskiej Inne środki zewnętrzne

ZADANIE	7.2.	Modernizacja dróg powiatowych: - Kamień – Gózd – 6 km, - Gózd – Jedlanka – 6 km, - Jedlanka – Stara Błotnica – 4 km.
TERMIN REALIZACJI		2004-2006
REALIZACJA		Starostwo Powiatowe Wójt Gminy Stara Błotnica
ŹRÓDŁA ŚRODKÓW		Środki własne gminy Środki z budżetu państwa Środki Unii Europejskiej Inne środki zewnętrzne

ZADANIE	7.3.	Modernizacja dróg gminnych: - Stary Kadłub –granica gminy z gminą Radzanów – 1,7 km, - Kaszów – Osiny – 1,55 km , - Kielbów Stary – Ryki – 1,6 km, - Sopot – Kobylnik –1,2 km, - Nowy Kielbów– Siekluki – 2 km, - Kobylnik – Czyżówka – 1,1 km, - od drogi powiatowej Gózd, Stary Kadłub do miejscowości Grodzisko - Nowy Kadłubek (droga przez wieś) – 0,6 km, - Kielbów Nowy (droga przez wieś) – 1 km.
TERMIN REALIZACJI		2004-2006
REALIZACJA		Wójt Gminy Stara Błotnica
ŹRÓDŁA ŚRODKÓW		Środki własne gminy Środki z budżetu państwa Środki Unii Europejskiej Inne środki zewnętrzne

ZADANIE	7.4.	Budowa skrzyżowania bezkolizyjnego – Stary Gózd, Siekluki, Żdzary
TERMIN REALIZACJI		2004-2006
REALIZACJA		GDDKiA Wójt Gminy Stara Błotnica
ŹRÓDŁA ŚRODKÓW		Środki własne gminy Środki powiatu Środki z budżetu państwa Środki Unii Europejskiej Inne środki zewnętrzne

ZADANIE	7.5.	Modernizacja dróg: - Żdzary – Trąbki – 2,5 km, - Sopot – Żdzary – 2 km, - Ryki – Chruściechów – 2 km, - Kaszów – Suków – 1,5 km, - Osów – Tursk – Kaszów – 2,5 km, - Wólka Pierzchnieńska (droga przez wieś) – 0,7 km.
TERMIN REALIZACJI		2007-2019
REALIZACJA		Wójt Gminy Stara Błotnica
ŹRÓDŁA ŚRODKÓW		Środki własne gminy Środki z budżetu państwa Środki Unii Europejskiej Inne środki zewnętrzne

ZADANIE	8.1.	Opracowanie i wdrożenie programu ochrony lasów
TERMIN REALIZACJI		2004-2019
REALIZACJA		Wójt Gminy Stara Błotnica
ŹRÓDŁA ŚRODKÓW		Środki własne gminy Środki z budżetu państwa Środki Unii Europejskiej Inne środki zewnętrzne

ZADANIE	8.2.	Zalesienie 70 ha gruntów na terenie gminy Stara Błotnica
TERMIN REALIZACJI		2007-2011
REALIZACJA		Starostwo Powiatowe
ŹRÓDŁA ŚRODKÓW		Środki własne powiatu Środki z budżetu państwa

ZADANIE	9.1.	Opracowanie programu wspierania lokalnych inicjatyw proekologicznych
TERMIN REALIZACJI		2004 -2006
REALIZACJA		Wójt Gminy Stara Błotnica
ŹRÓDŁA ŚRODKÓW		Środki własne gminy

ZADANIE	9.2.	Opracowanie programu ulg i zachęt dla osób i firm stosujących technologie przyjazne dla środowiska
TERMIN REALIZACJI		2004 -2006
REALIZACJA		Wójt Gminy Stara Błotnica
ŹRÓDŁA ŚRODKÓW		Środki własne gminy

ZADANIE	9.3.	Opracowanie programu współpracy w zakresie ochrony środowiska z organizacjami pozarządowymi
TERMIN REALIZACJI		2004 -2006
REALIZACJA		Wójt Gminy Stara Błotnica
ŹRÓDŁA ŚRODKÓW		Środki własne gminy

ZADANIE	10.1.	Opracowanie projektu poprawy stanu bezpieczeństwa w gminie
TERMIN REALIZACJI		2004
REALIZACJA		Wójt Gminy Stara Błotnica
ŹRÓDŁA ŚRODKÓW		Środki własne gminy Środki z budżetu państwa Środki Unii Europejskiej Inne środki zewnętrzne

ZADANIE	11.1.	Analiza stanu posiadanych przez gminę terenów pod inwestycje
TERMIN REALIZACJI		2004-2006
REALIZACJA		Wójt Gminy Stara Błotnica
ŹRÓDŁA ŚRODKÓW		Środki własne gminy

ZADANIE	11.2.	Opracowanie harmonogramu uzbrajania terenów pod inwestycje.
TERMIN REALIZACJI		2004-2006
REALIZACJA		Wójt Gminy Stara Błotnica
ŹRÓDŁA ŚRODKÓW		Środki własne gminy

ZADANIE 12.1.	Opracowanie programu zachęt dla inwestorów z zewnątrz
TERMIN REALIZACJI	2004-2006
REALIZACJA	Wójt Gminy Stara Błotnica
ŹRÓDŁA ŚRODKÓW	Środki własne gminy

ZADANIE 13.1.	Analiza potrzeb inwestycyjnych w zakresie infrastruktury społecznej
TERMIN REALIZACJI	2004-2005
REALIZACJA	Wójt Gminy Stara Błotnica
ŹRÓDŁA ŚRODKÓW	Środki własne gminy

ZADANIE 13.2.	Budowa sali gimnastycznej i boiska w PSP w Kaszowie
TERMIN REALIZACJI	2006-2019
REALIZACJA	Wójt Gminy Stara Błotnica
ŹRÓDŁA ŚRODKÓW	Środki własne gminy Środki z budżetu państwa Środki Unii Europejskiej Inne środki zewnętrzne

ZADANIE 13.3.	Remont dachu na budynku PSP w Kaszowie
TERMIN REALIZACJI	2005-2006
REALIZACJA	Wójt Gminy Stara Błotnica
ŹRÓDŁA ŚRODKÓW	Środki własne gminy Środki z budżetu państwa Środki Unii Europejskiej Inne środki zewnętrzne

ZADANIE 13.4.	Termomodernizacja budynku PSP w Kaszowie
TERMIN REALIZACJI	2005-2006
REALIZACJA	Wójt Gminy Stara Błotnica
ŹRÓDŁA ŚRODKÓW	Środki własne gminy Środki z budżetu państwa FOSiGW

ZADANIE 14.1.	Opracowanie programu rozwoju turystyki i agroturystyki
TERMIN REALIZACJI	2004-2006
REALIZACJA	Wójt Gminy Stara Błotnica
ŹRÓDŁA ŚRODKÓW	Środki własne gminy Środki z budżetu państwa Środki Unii Europejskiej Inne środki zewnętrzne

ZADANIE 14.2.	Realizacja programu rozwoju turystyki i agroturystyki
TERMIN REALIZACJI	2004-2019
REALIZACJA	Wójt Gminy Stara Błotnica
ŹRÓDŁA ŚRODKÓW	Środki własne gminy Środki z budżetu państwa Środki Unii Europejskiej Inne środki zewnętrzne

ZADANIE 15.1.	Powołanie zespołu ds. pozyskiwania funduszy na rozwój gminy
TERMIN REALIZACJI	2004
REALIZACJA	Wójt Gminy Stara Błotnica
ŹRÓDŁA ŚRODKÓW	Środki własne gminy

ZADANIE	15.2.	Analiza zapotrzebowania na środki zewnętrzne potrzebne dla rozwoju gminy
TERMIN REALIZACJI		2004
REALIZACJA		Wójt Gminy Stara Błotnica
ŹRÓDŁA ŚRODKÓW		Środki własne gminy

ZADANIE	16.1.	Opracowanie planu współpracy z samorządami w kraju i za granicą
TERMIN REALIZACJI		2004
REALIZACJA		Wójt Gminy Stara Błotnica
ŹRÓDŁA ŚRODKÓW		Środki własne gminy

ZADANIE	17.1.	Opracowanie programu ochrony środowiska w gminie
TERMIN REALIZACJI		2004
REALIZACJA		Wójt Gminy Stara Błotnica
ŹRÓDŁA ŚRODKÓW		Środki własne gminy

ZADANIE	17.2.	Analiza stanu obecnego zbiorników wodnych
TERMIN REALIZACJI		2004-2006
REALIZACJA		Wójt Gminy Stara Błotnica
ŹRÓDŁA ŚRODKÓW		Środki własne gminy

ZADANIE	17.3.	Opracowanie programu ochrony naturalnych zbiorników wodnych
TERMIN REALIZACJI		2004-2006
REALIZACJA		Wójt Gminy Stara Błotnica
ŹRÓDŁA ŚRODKÓW		Środki własne gminy

ZADANIE 18.1.	Opracowanie gminnego planu gospodarki odpadami
TERMIN REALIZACJI	2004
REALIZACJA	Wójt Gminy Stara Błotnica
ŹRÓDŁA ŚRODKÓW	Środki własne gminy

ZADANIE 18.2.	Popularyzacja i wprowadzenie selektywnej zbiórki odpadów na terenie całej gminy
TERMIN REALIZACJI	2004-2006
REALIZACJA	Wójt Gminy Stara Błotnica
ŹRÓDŁA ŚRODKÓW	Środki własne gminy Środki z budżetu państwa Środki Unii Europejskiej

ZADANIE 18.3.	Zwiększanie odzysku surowców wtórnych w wyniku wstępnej segregacji odpadów
TERMIN REALIZACJI	2007-2019
REALIZACJA	Wójt Gminy Stara Błotnica
ŹRÓDŁA ŚRODKÓW	Środki własne gminy Środki z budżetu państwa Środki Unii Europejskiej Inne środki zewnętrzne

ZADANIE 18.4.	Współpraca z Samorządem Powiatu i sąsiednimi gminami w celu stworzenia powiatowego punktu segregacyjno-przeładunkowego
TERMIN REALIZACJI	2004-2011
REALIZACJA	Wójt Gminy Stara Błotnica
ŹRÓDŁA ŚRODKÓW	Środki własne gminy Środki z budżetu państwa Środki Unii Europejskiej Inne środki zewnętrzne

ZADANIE 18.5.	Rekultywacja terenów składowiska w Kadłubie
TERMIN REALIZACJI	2007-2011
REALIZACJA	Wójt Gminy Stara Błotnica
ŹRÓDŁA ŚRODKÓW	Środki własne gminy Środki z budżetu państwa Środki Unii Europejskiej Inne środki zewnętrzne

ZADANIE 18.6.	Likwidacja „dzikich wysypisk” na terenie gminy
TERMIN REALIZACJI	2004-2019
REALIZACJA	Wójt Gminy Stara Błotnica
ŹRÓDŁA ŚRODKÓW	Środki własne gminy Środki z budżetu państwa Środki Unii Europejskiej Inne środki zewnętrzne

ZADANIE 19.1.	Opracowanie i wdrożenie programów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży
TERMIN REALIZACJI	2004-2006
REALIZACJA	Wójt Gminy Stara Błotnica
ŹRÓDŁA ŚRODKÓW	Środki własne gminy Środki z budżetu państwa Środki Unii Europejskiej Inne środki zewnętrzne

ZADANIE 20.1.	Opracowanie systemu komunikacji ze społeczeństwem gminy
TERMIN REALIZACJI	2004-2006
REALIZACJA	Wójt Gminy Stara Błotnica
ŹRÓDŁA ŚRODKÓW	Środki własne gminy Środki z budżetu państwa Środki Unii Europejskiej Inne środki zewnętrzne

---

ZADANIE 21.1.	Opracowanie planu promocji gminy
TERMIN REALIZACJI	2004-2006
REALIZACJA	Wójt Gminy Stara Błotnica
ŹRÓDŁA ŚRODKÓW	Środki własne gminy Środki z budżetu państwa Środki Unii Europejskiej Inne środki zewnętrzne

ZADANIE 21.2.	Wdrożenie planu promocji gminy
TERMIN REALIZACJI	2007-2019
REALIZACJA	Wójt Gminy Stara Błotnica
ŹRÓDŁA ŚRODKÓW	Środki własne gminy Środki z budżetu państwa Środki Unii Europejskiej Inne środki zewnętrzne